

5

בחינה להתנסות

לפניכם בחינה להתנסות המבוססת על שאלות שהופיעו בעבר בבחינות מתא"ם. הבחינה מורכבת משני חלקים: ידע והבנה בסטטיסטיקה ובשיטות מחקר והבנת טקסטים מדעיים בפסיכולוגיה. מומלץ לשמור על מגבלות הזמן ולפתור כל חלק בזמן המוקצב לו. בסוף הבחינה מופיע מפתח תשובות נכונות וכן גיליונות התשובות של שני חלקי הבחינה.

מבנה הבחינה

חלק ראשון: ידע והבנה בסטטיסטיקה ובשיטות מחקר בפסיכולוגיה (100 דקות).

הפסקה: 30 דקות.

חלק שני: הבנת טקסטים מדעיים בפסיכולוגיה (145 דקות).

חלק ראשון: ידע והבנה בסטטיסטיקה ובשיטות מחקר בפסיכולוגיה

הזמן המוקצב: 100 דקות

בחלק זה של הבחינה 30 שאלות. החלק כולל שאלות משלושה סוגים:

- א. שאלות בדידות – שאלות העוסקות בסטטיסטיקה ובשיטות מחקר (21 שאלות)
- ב. אשכולות – מקבצים של כמה שאלות העוסקות במחקר מסוים המתואר בקצרה (שני אשכולות, 6 שאלות סך הכול)
- ג. ביקורת מחקרים – שאלות הדורשות חשיבה ביקורתית בנוגע למחקרים המתוארים בקצרה (3 שאלות)

שאלות 1-27 הן שאלות ברירה. לכל אחת משאלות אלו מוצעות ארבע אפשרויות תשובה. עליכם לבחור את התשובה **המתאימה ביותר** לכל שאלה ולסמן את מספרה במקום המתאים בגיליון התשובות. יש להקפיד על סימון ברור ולסמן תשובה **אחת** בלבד. סימון של יותר מתשובה אחת לשאלה ייחשב לשגיאה. שאלות 28-30 הן שאלות פתוחות. על שאלות אלו יש לענות בצידו האחורי של גיליון התשובות. כתבו תשובה קצרה, המוגבלת באורכה לשורות המסומנות בגיליון התשובות. את התשובות עליכם לכתוב בשפה העברית בלבד ובכתב יד ברור וקריא.

שאלות בדידות

1. חוקרת חישה משוואת רגרסיה ליניארית לניבוי ציון התקן של משתנה y (Z_y) מציון התקן של משתנה x (Z_x). היא מצאה ש: $0 < r_{xy} < 1$.

עבור תצפית x_i , שערכה גדול מ- \bar{x} , איזה מהבאים מתקיים **בהכרח**?

$$Z_{x_i} < Z_{y_i} \quad (1)$$

$$Z_{x_i} > Z_{y_i} \quad (2)$$

$$Z_{x_i} < \tilde{Z}_{y_i} \quad (3)$$

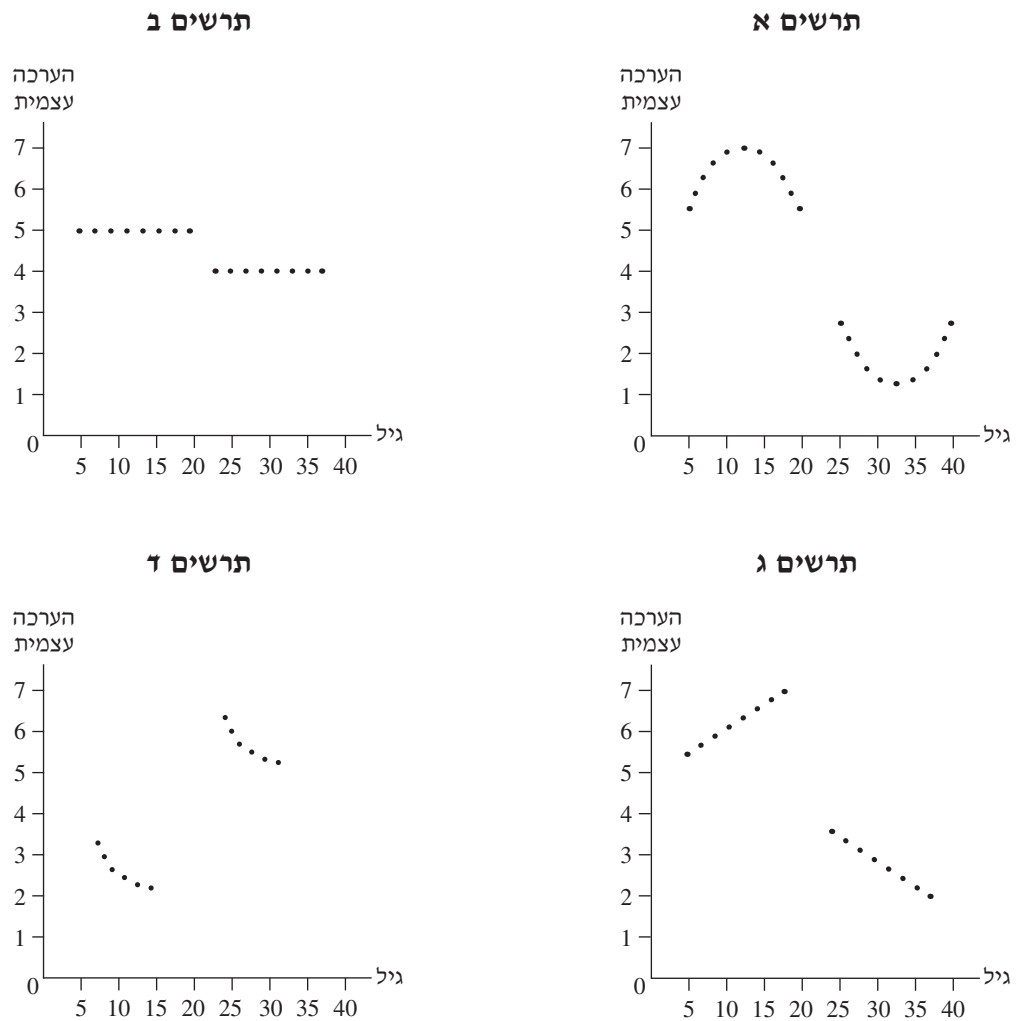
$$Z_{x_i} > \tilde{Z}_{y_i} \quad (4)$$

הערה:

\tilde{Z}_{y_i} - ציון התקן המנובא של y לפי ציון התקן של x .

2. פסיכולוגית בדקה את הקשר בין גיל לבין הערכה עצמית. היא מצאה שערכו של מתאם פירסון נמצא בטווח $-1 < r < 0$.

איזה מתרשימי הפיזור הבאים **לא** יכול לתאר את הנתונים שעליהם התבססה הפסיכולוגית בחישוב מתאם פירסון?

- (1) תרשים א
(2) תרשים ב
(3) תרשים ג
(4) תרשים ד

3. קונדיטור בבית קפה דגם מקרית 14 לקוחות ובדק אם יש קשר בין סוג העוגה (שוקולד, גבינה, תפוחים) ובין מספר פרוסות העוגה שלקוחות אוכלים.

ל-5 לקוחות הוא הציע עוגת שוקולד, והם אכלו שלוש פרוסות עוגה בממוצע.

ל-5 לקוחות הוא הציע עוגת גבינה, והם אכלו פרוסת עוגה אחת בממוצע.

ל-4 הלקוחות הנותרים הוא הציע עוגת תפוחים, והם אכלו שתי פרוסות עוגה בממוצע.

הקונדיטור ערך ניתוח שונות על הנתונים. לאחר מכן דגם מקרית לקוח נוסף והציע לו עוגת תפוחים. הלקוח אכל שתי פרוסות עוגה.

אם הקונדיטור יערוך את ניתוח השונות מחדש ויכלול בו גם את הלקוח הנוסף, SST _____ ו-SSB _____.

(1) לא ישתנה ; לא ישתנה

(2) לא ישתנה ; יגדל

(3) יגדל ; לא ישתנה

(4) יגדל ; יגדל

4. רענן ונורית התעניינו בהבדל בין מהירות התגובה של אנשים עם סכיזופרניה ושל אנשים עם דיכאון לתמונות בעלות תוכן רגשי. שניהם השתמשו באותו מדגם שכלל 50 נבדקים עם סכיזופרניה ו-50 נבדקים עם דיכאון ומדדו את זמני התגובה שלהם לתמונות בעלות תוכן רגשי.

רענן שיער שנבדקים עם סכיזופרניה יגיבו מהר יותר מנבדקים עם דיכאון, ובדק את השערתו באמצעות מבחן t למדגמים בלתי-תלויים ברמת מובהקות של 5%.

נורית רצתה לאמוד את ההפרש בין תוחלת מהירות התגובה של נבדקים עם סכיזופרניה ובין תוחלת מהירות התגובה של נבדקים עם דיכאון, ובנתה רווח בר-סמך להפרש התוחלות ברמת ביטחון של 95%.

זמן התגובה הממוצע של הנבדקים עם הסכיזופרניה היה 500 מילישניות, וזמן התגובה הממוצע של הנבדקים עם הדיכאון היה 550 מילישניות.

איזה מהמצבים הבאים אינו אפשרי?

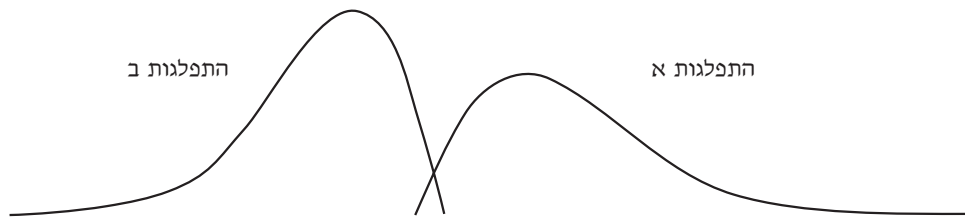
(1) רענן לא דחה את השערת האפס, ורווח הסמך של נורית לא הכיל את הערך אפס

(2) רענן לא דחה את השערת האפס, ורווח הסמך של נורית הכיל את הערך אפס

(3) רענן דחה את השערת האפס, ורווח הסמך של נורית לא הכיל את הערך אפס

(4) רענן דחה את השערת האפס, ורווח הסמך של נורית הכיל את הערך אפס

5. התפלגות א היא התפלגות א-סימטרית חיובית רציפה כלשהי.
התפלגות ב היא התפלגות א-סימטרית שלילית רציפה כלשהי.

איזו מהטענות הבאות נכונה **בהכרח**?

- (1) ציון התקן של חציון התפלגות א קטן מציון התקן של חציון התפלגות ב
- (2) ציון התקן של חציון התפלגות א שווה לציון התקן של חציון התפלגות ב
- (3) ציון התקן של חציון התפלגות א גדול מציון התקן של חציון התפלגות ב
- (4) אין לדעת אם ציון התקן של חציון התפלגות א קטן מציון התקן של חציון התפלגות ב, שווה לו או גדול ממנו

6. חוקר התעניין בקשר בין המשתנים x ו- y . הוא דגם מדגם וחישב על פיו שתי משוואות רגרסיה ליניארית -
האחת לניבוי y לפי x והשנייה לניבוי x לפי y .

להלן המשוואות שהתקבלו:

$$\tilde{y} = 0.5x$$

$$\tilde{x} = 0.5y$$

איזה מהבאים **בהכרח לא** ייתכן?

$$S_x = 0.5 \quad (1)$$

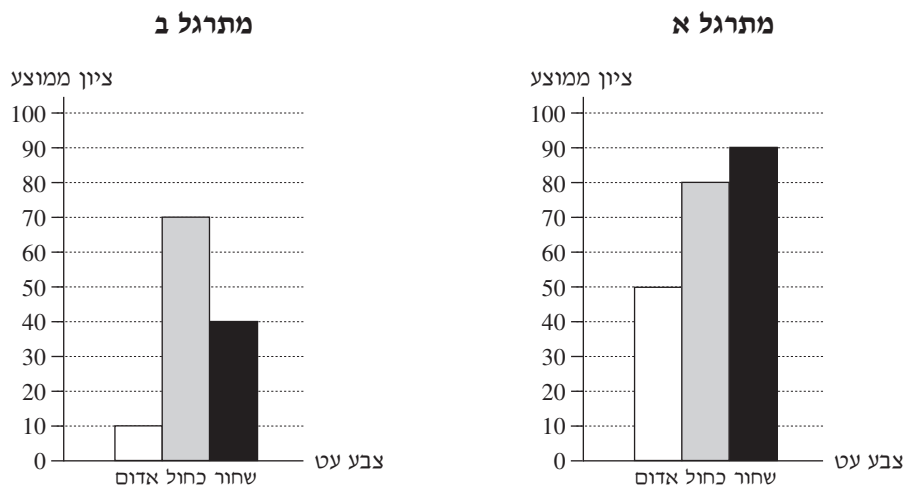
$$S_x = 1 \quad (2)$$

$$r_{xy} = 0.5 \quad (3)$$

$$r_{xy} = 1 \quad (4)$$

7. שני מתרגלים, כל אחד בקורס אחר, בדקו את הקשר שבין צבע העט שסטודנט כותב בו לבין הציון שהוא מקבל במבחן המסכם בקורס. כל אחד מהמתרגלים דגם מקרית 150 סטודנטים והקצה אותם אקראית לשלוש קבוצות שוות-גודל. בכל קבוצה התבקשו הסטודנטים לכתוב את תשובותיהם למבחן בעט בצבע אחר (שחור, כחול או אדום).

להלן שני תרשימים המתארים את התוצאות שקיבלו המתרגלים:

כל אחד מהמתרגלים ניתח את הנתונים שלו בניתוח שונות חד-גורמי ברמת מובהקות של 5%.

איזו מהטענות הבאות, הנוגעות לתוצאות ניתוחי השונות של מתרגל א ומתרגל ב, נכונה?

- (1) MSB של מתרגל א קטן מזה של מתרגל ב, וגם ערך ה-F הנצפה של מתרגל א קטן מזה של מתרגל ב
- (2) MSB של מתרגל א גדול מזה של מתרגל ב, וגם ערך ה-F הנצפה של מתרגל א גדול מזה של מתרגל ב
- (3) MSB של מתרגל א קטן מזה של מתרגל ב, אך אין לדעת מה היחס בין ערכי ה-F הנצפים של שני המתרגלים
- (4) MSB של מתרגל א גדול מזה של מתרגל ב, אך אין לדעת מה היחס בין ערכי ה-F הנצפים של שני המתרגלים

8. בקורס כלשהו כל סטודנט יכול לקבל רק ציון 0 ("לא עובר") או ציון 1 ("עובר"). חושבה שונות הציונים של כל הסטודנטים בקורס (S^2).

הערך המקסימלי של S^2 הוא -

- (1) 1
- (2) 0.25
- (3) 0.5
- (4) 0.75

9. רועי מתכנן לדגום מדגם אחד ועל-פיו לבנות שני רווחי סמך לתוחלת: האחד ברמת ביטחון של 95% והשני ברמת ביטחון של 99%.

מה ההסתברות ששני הרווחים יכילו את התוחלת?

- (1) 94%
- (2) 95%
- (3) 97%
- (4) 99%

10. במשוואת רגרסיה ליניארית לניבוי y מ-x נמצא: $SS_{reg} > SS_{res}$.

איזה מהטווחים הבאים הוא הטווח המצומצם ביותר המכיל בוודאות את R^2 ?

- (1) $0 \leq R^2 < 0.25$
- (2) $0 \leq R^2 < 0.5$
- (3) $0.25 < R^2 \leq 1$
- (4) $0.5 < R^2 \leq 1$

הערה:

SS_{reg} – סכום ריבועי הסטיות של הניבוי
 SS_{res} – סכום ריבועי הסטיות של הטעות

11. רבקה רצתה לבדוק אם רמת הביטחון העצמי של סטודנטים שונה בשלושה זמנים: לפני תקופת המבחנים, במהלכה ולאחריה. היא דגמה 30 סטודנטים ובדקה את רמת הביטחון העצמי של כל אחד מהם בכל אחד מהזמנים.

אם תערוך רבקה ניתוח שונות חד-גורמי תוך-נבדקי כדי לבדוק את שאלת המחקר שלה, באיזה מהמצבים הבאים הסיכוי שתקבל תוצאה מובהקת הוא הגבוה ביותר?

- (1) במצב שבו יש הבדלים קטנים בין הסטודנטים באופן ההשפעה של זמן המדידה על הביטחון העצמי
- (2) במצב שבו יש הבדלים גדולים בין הסטודנטים באופן ההשפעה של זמן המדידה על הביטחון העצמי
- (3) במצב שבו יש הבדלים קטנים ברמת הביטחון העצמי של הסטודנטים השונים בתוך כל אחד מזמני המדידה
- (4) במצב שבו יש הבדלים גדולים ברמת הביטחון העצמי של הסטודנטים השונים בתוך כל אחד מזמני המדידה

12. לגבי x, y ו- z , נתון:

$$r_{xy} = 0.5$$

$$r_{xz} = 0.3$$

איזה מהערכים הבאים **אינו** יכול להיות ערכו של r_{yz} ?

- (1) 1
- (2) -0.4
- (3) 0
- (4) 0.6

13. שני חוקרים ניתחו את אותם הנתונים בשתי דרכים שונות.

חוקר א ערך ניתוח שונות דו-גורמי בין-נבדקי עם המשתנים הבלתי-תלויים A ו-B. למשתנה A היו שתי רמות (a_1, a_2), ולמשתנה B היו שלוש רמות (b_1, b_2, b_3).

חוקר ב ערך שני ניתוחי שונות חד-גורמיים בין-נבדקיים, האחד לבדיקת ההבדלים בין שלוש הרמות של משתנה B בתוך רמה a_1 של משתנה A והשני לבדיקת ההבדלים בין שלוש הרמות של משתנה B בתוך רמה a_2 של משתנה A.

ש- SST בניתוח השונות של חוקר א היה קטן מסכום ערכי SST בשני ניתוחי השונות של חוקר ב, ו- SST בניתוח השונות של חוקר א היה שווה לסכום ערכי SST בשני ניתוחי השונות של חוקר ב.

- (1) לא ייתכן ; לא ייתכן
- (2) לא ייתכן ; ייתכן
- (3) ייתכן ; לא ייתכן
- (4) ייתכן ; ייתכן

14. שתי חוקרות, דפנה ורעות, התעניינו בהבדלים בשטף הסמנטי של נבדקים בשלוש קטגוריות (בעלי חיים, כלי תחבורה, פירות).

דפנה שיערה שמספר הפריטים בקטגוריית בעלי החיים יהיה שונה ממספר הפריטים בשתי הקטגוריות האחרות יחד.

רעות שיערה שמספר הפריטים בקטגוריית בעלי החיים יהיה שונה ממספר הפריטים בקטגוריית כלי התחבורה.

דפנה ורעות השתמשו באותו מדגם של 90 נבדקים. הנבדקים הוקצו אקראית לאחת משלוש קבוצות שוות-גודל. בכל קבוצה, הוצגה לנבדקים אחת הקטגוריות והם התבקשו לנקוב בשם של פריטים רבים ככל האפשר המשתייכים אליה. הן רשמו את מספר הפריטים שציין כל נבדק במשך דקה וחישבו את מספר הפריטים הממוצע בכל קבוצה.

להלן מספר הפריטים הממוצע בכל קבוצה:

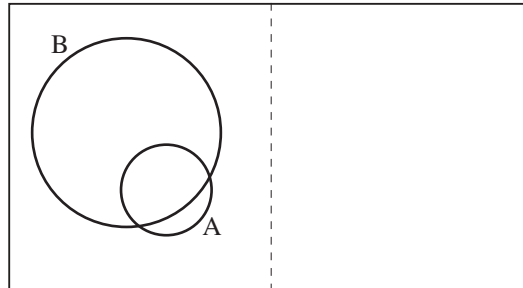
בעלי חיים	כלי תחבורה	פירות
20	10	10

כל אחת מהחוקרות ביצעה את הקונטרסט המתוכנן המתאים להשערתה ברמת מובהקות של 5%. שתי החוקרות השתמשו באומד לשונות הטעות המבוסס על שלוש הקבוצות במערך.

בהנחה שהשונות בתוך כל אחת מהקבוצות גדולה מאפס, איזו מהטענות הבאות, הנוגעות למובהקות של שני הקונטרסטים, נכונה?

- (1) הסיכוי שהקונטרסט של דפנה יהיה מובהק קטן מהסיכוי שהקונטרסט של רעות יהיה מובהק
- (2) הסיכוי שהקונטרסט של דפנה יהיה מובהק שווה לסיכוי שהקונטרסט של רעות יהיה מובהק
- (3) הסיכוי שהקונטרסט של דפנה יהיה מובהק גדול מהסיכוי שהקונטרסט של רעות יהיה מובהק
- (4) אין לדעת אם הסיכוי שהקונטרסט של דפנה יהיה מובהק קטן מהסיכוי שהקונטרסט של רעות יהיה מובהק, שווה לו או גדול ממנו

15. המלבן המוצג בתרשים שלהלן מייצג את מרחב המדגם של כל המאורעות האפשריים. הקו המקווקו מחלק את שטח המלבן לשני חלקים שווים. המעגלים המסומנים באותיות A ו-B מייצגים את ההסתברויות של מאורעות A ו-B בהתאמה.

איזה מהבאים נכון **בהכרח**?

(1) $P(B | A) < 0.5$

(2) $P(A | B) > 0.5$

(3) $P(\bar{B} | \bar{A}) < 0.5$

(4) $P(\bar{A} | \bar{B}) > 0.5$

16. חוקר עשה שני מחקרים לבדיקת הקשר בין גיל (x) לבין זמן תגובה במטלה פשוטה (y). על סמך הנתונים שהתקבלו הוא חישב לכל אחד מהמחקרים משוואת רגרסיה ליניארית לניבוי y מ- x . השיפוע של שתי משוואות הרגרסיה היה שלילי.

החוקר החליט שברצונו לקבץ את הנבדקים משני המחקרים לקבוצה אחת ולחשב מחדש משוואת רגרסיה על נתוני הנבדקים משני המחקרים. שיפוע משוואת הרגרסיה החדשה היה חיובי.

מה **לא** ייתכן?

(1) ממוצע הגילים בשני המחקרים היה שונה זה מזה

(2) ממוצע הגילים בשני המחקרים היה זהה

(3) מתאמי פירסון בין x ל- y בשני המחקרים היו שונים זה מזה

(4) מתאם פירסון בין x ל- y בשני המחקרים היה זהה

17. פסיכולוג רצה לאמוד את תוחלת האושר של סטודנטים. הוא דגם מקרית 40 סטודנטים מהמוסד בו הוא מלמד והעביר להם שאלון אושר בן 10 שאלות. ציוני השאלון מתפלגים נורמלית ושונותו ידועה. לכל תלמיד חושב ציון האושר בשאלון, וכמו-כן חושב ציון האושר הממוצע. לאחר חישוב הציונים בנה הפסיכולוג רווח סמך לרמת האושר של סטודנטים על סמך ציון האושר הממוצע.

בשל טעות מחשוב, 3 מהשאלות הופיעו פעמיים אצל כל נבדק (סך הכל 13 שאלות). הפסיכולוג בדק ומצא שעבור כל נבדק, בשני המקרים שהופיעה אותה שאלה, הוא השיב את אותה התשובה. לכן החוקר חישב מחדש את רווח הסמך, באותה רמת ביטחון, כשהוא מתייחס רק לאחת מהפעמים שבהן הופיעו השאלות הכפולות.

מה ניתן לומר על רוחבם של שני הרווחים שבנה הפסיכולוג?

- (1) הרווח הראשון רחב יותר
- (2) הרווח השני רחב יותר
- (3) שני הרווחים באותו רוחב
- (4) אין לדעת איזה מהרווחים רחב יותר

18. חוקרת בדקה את הקשר בין מגדר (גבר/אישה) ובין נטייה פוליטית (שמאל/מרכז/ימין). היא ניתחה את הנתונים במבחן חי בריבוע (χ^2) וחישבה את מתאם קרמר (r_c) בין מגדר לבין נטייה פוליטית. ערכי χ^2 -ו- r_c היו גדולים מאפס. בדיעבד גילתה החוקרת שבטעות הופיעו נתוני כל נבדק בקובץ הנתונים פעמיים. החוקרת תיקנה את הטעות, וחישבה מחדש את χ^2 -ו- r_c תוך התחשבות בנתוני כל נבדק פעם אחת בלבד. בהשוואה לערכי χ^2 -ו- r_c המקוריים, בעקבות התיקון -

- (1) χ^2 יקטן ו- r_c לא ישתנה
- (2) χ^2 לא ישתנה ו- r_c יקטן
- (3) גם χ^2 וגם r_c יקטנו
- (4) גם χ^2 וגם r_c לא ישתנו

19. אבי ודנה שיערו שמידת האמפתיה של ילדים בכיתה א גבוהה ממידת האמפתיה של ילדים בגן חובה. הם דגמו מקרית יחד מדגם אחד שכלל 30 ילדים בגן חובה ו-30 ילדים בכיתה א. מידת האמפתיה של כל אחד מהילדים הוערכה באמצעות מטלה מסוימת.

אבי ודנה בדקו את ההשערה באמצעות מבחן t חד-זנבי למדגמים בלתי-תלויים ברמת מובהקות של 5%. אבי ערך את מבחן ה-t על ציוני הגלם של הילדים במטלה, ואילו דנה ערכה את מבחן ה-t על ציוני התקן שלהם. ציוני התקן של הילדים בכל קבוצה חושבו על סמך הממוצע וסטיית התקן של המדגם כולו (כל הילדים).

איזו מהטענות הבאות, הנוגעות לערך ה-t המחושב של אבי ודנה, נכונה?

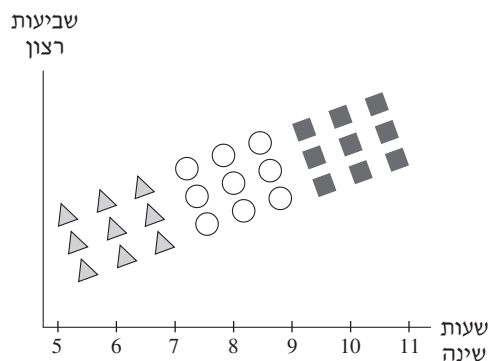
- (1) ערך ה-t המחושב של אבי קטן מערך ה-t המחושב של דנה
- (2) ערך ה-t המחושב של אבי שווה לערך ה-t המחושב של דנה
- (3) ערך ה-t המחושב של אבי גדול מערך ה-t המחושב של דנה
- (4) אין לדעת אם ערך ה-t המחושב של אבי קטן מערך ה-t המחושב של דנה, שווה לו או גדול ממנו

20. חוקר רצה לבחון את הקשר בין ממוצע שעות השינה בלילה לבין שביעות רצון מהחיים. הוא דגם אקראית 270 נבדקים והעביר להם שאלון שביעות רצון מהחיים. לאחר מכן חילק את הנבדקים לשלוש קבוצות, בכל קבוצה 90 נבדקים. הקבוצות חולקו לפי טווח שעות השינה הממוצעות של הנבדקים: בקבוצה א נכללו הנבדקים שישנו בין 5 ל-7 שעות בלילה בממוצע, בקבוצה ב בין 7.1 ל-9 שעות ובקבוצה ג בין 9.1 ל-11 שעות.

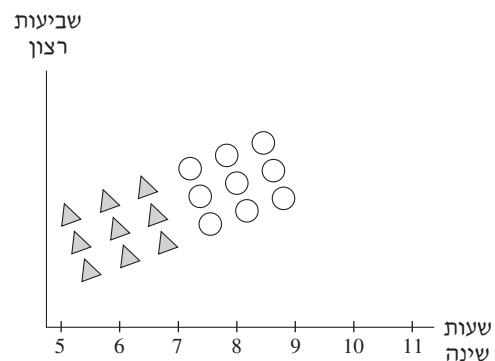
ארבעת עוזרי המחקר של החוקר קיבלו לידיהם את הנתונים, אך בשל תקלה קיבל עוזר המחקר הראשון רק את נתוני קבוצות א ו-ב, עוזר המחקר השני קיבל את נתוני כל הקבוצות, השלישי את נתוני קבוצות א ו-ג, והרביעי - את נתוני קבוצות ב ו-ג. כל אחד מעוזרי המחקר שרטט תרשים פיזור של הקשר בין שעות השינה ושביעות הרצון וחישב את מתאם פירסון בין המשתנים.

להלן ארבעת התרשימים של עוזרי המחקר. לשם הנוחות תצפיות הקבוצות השונות מסומנות בצורות שונות: קבוצה א - במשולשים, קבוצה ב - בעיגולים, וקבוצה ג - בריבועים. כל צורה מייצגת 10 נבדקים.

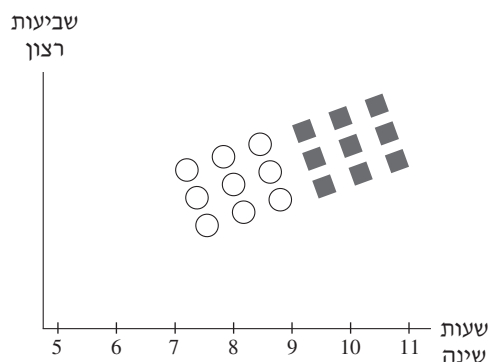
התרשים של עוזר המחקר השני

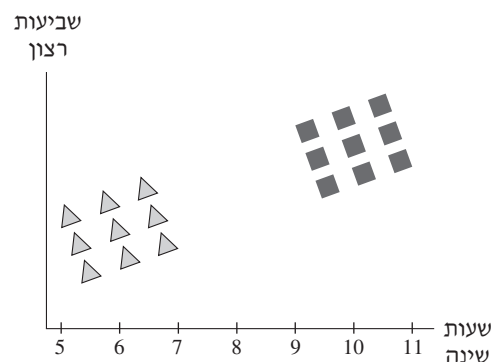
התרשים של עוזר המחקר הראשון

התרשים של עוזר המחקר הרביעי

התרשים של עוזר המחקר השלישי

בהנחה ששיפועי קווי הרגרסיה הליניארית המתאימים לכל אחד מהתרשימים זהים, איזה מבין עוזרי המחקר קיבל את מתאם פירסון הגבוה ביותר?

- (1) עוזר המחקר הראשון
- (2) עוזר המחקר השני
- (3) עוזר המחקר השלישי
- (4) עוזר המחקר הרביעי

21. מרצה באוניברסיטה בדקה את הקשר בין חוג הלימוד של סטודנט (אמנות, מחשבים, רפואה או כלכלה) ובין שביעות הרצון שלו מהלימודים. היא דגמה מקרית 100 סטודנטים מכל אחד מארבעת החוגים ובדקה את שביעות רצונם. המרצה ערכה ניתוח שונות חד-גורמי ברמת מובהקות של 5% ומצאה אפקט מובהק לחוג הלימוד. בדעיבד גילתה שבמקום להשתמש בממוצע של כל קבוצה לחישוב ה-MSW היא השתמשה בטעות בממוצע הכללי.

המרצה חישבה מחדש את ה-MSW וערכה שנית ניתוח שונות ברמת מובהקות של 5%.

איזו מהטענות הבאות לגבי ערך ה-F הנצפה בניתוח השונות השני היא טענה נכונה?

- (1) הוא יהיה קטן מערך ה-F הנצפה בניתוח השונות הראשון
- (2) הוא יהיה שווה לערך ה-F הנצפה בניתוח השונות הראשון
- (3) הוא יהיה גדול מערך ה-F הנצפה בניתוח השונות הראשון
- (4) אין לדעת אם הוא יהיה קטן מערך ה-F הנצפה בניתוח השונות הראשון, שווה לו או גדול ממנו

אשכולות

לפניכם שני אשכולות של שאלות. בכל אשכול תיאור של מחקר ולאחריו כמה שאלות.

שאלות 22-24 נוגעות למחקר שלהלן:

ד"ר מקס רצה לבדוק אם אפשר לנבא תפקודים ניהוליים על סמך אינטליגנציה. לשם כך הוא דגם מקרית 100 נבדקים והעריך את רמת האינטליגנציה שלהם באמצעות מבחן IQ סטנדרטי שציוניו נעים מ-50 עד 150. ידוע שתוחלת מבחן ה-IQ שווה ל-100 וסטיית התקן שלו שווה ל-15. לאחר מכן ביצעו הנבדקים את מטלת סטרופ, הבודקת תפקודים ניהוליים. בכל צעד במטלה הוצגה על מסך מחשב מילה שהייתה כתובה בצבע כלשהו, והנבדקים התבקשו לשיים את הצבע שהמילה הייתה כתובה בו מהר ככל האפשר. המילים שהוצגו היו שמות של צבעים, כך שהצבע שהמילה הייתה כתובה בו יכול היה להיות תואם או לא תואם לצבע שאותו מייצגת המילה (לדוגמה: בתנאי התואם הופיעה המילה "אדום" בצבע אדום, ובתנאי הלא-תואם - בצבע כחול). זמני השיום של הנבדקים בכל צעד נרשמו באמצעות מחשב.

לכל נבדק חישב ד"ר מקס את זמן השיום הממוצע של צבע המילים בתנאי התואם ובתנאי הלא-תואם. לאחר מכן חישב לכל נבדק ציון D, שהתקבל על ידי הפחתת זמן השיום הממוצע שלו בתנאי התואם מזמן השיום הממוצע שלו בתנאי הלא-תואם. ציון D נמוך מעיד על תפקודים ניהוליים ברמה גבוהה. ד"ר מקס חישב משוואת רגרסיה ליניארית לניבוי ציון ה-D מציון ה-IQ. מתאם פירסון בין ציוני ה-D של הנבדקים ובין ציוני ה-IQ שלהם היה שווה ל-0.7-. המתאם היה שונה מאפס ברמת מובהקות של 5%. ד"ר מקס הסיק שככל שהאינטליגנציה גבוהה יותר, התפקודים הניהוליים טובים יותר.

22. איזה מהנתונים ההיפותטיים הבאים יאיים על תוקף ממצאי המחקר?

- (1) ממוצע ציוני ה-IQ במדגם הוא 115
- (2) סטיית התקן של ציוני ה-IQ במדגם היא 15
- (3) ממוצע ציוני ה-D במדגם הוא 20 מילישניות
- (4) סטיית התקן של ציוני ה-D במדגם היא 15 מילישניות

23. ד"ר מקס חישב גם את מתאם פירסון בין ציוני ה-IQ לבין זמני השיום הממוצעים של הנבדקים בתנאי הלא-תואם בלבד. שונות ציוני ה-IQ ושונות זמני השיום בתנאי הלא-תואם היו גדולות מאפס.

איזה מהטווחים הבאים הוא הטווח המצומצם ביותר שמכיל בוודאות את מתאם פירסון שחישב ד"ר מקס?

$$(1) -1 < r < 0$$

$$(2) -0.7 < r < 0$$

$$(3) -0.7 \leq r \leq 0.7$$

$$(4) -1 \leq r \leq 1$$

24. ד"ר מקס גילה ש-20 מתוך 100 הנבדקים במדגם היו עיוורי צבעים. הוא חישב מחדש את מתאם פירסון בין ציוני ה-D של הנבדקים לבין ציוני ה-IQ, ללא הנבדקים עיוורי הצבעים.

אם נמצא שבמדגם לא היה קשר בין עיוורון צבעים לבין אינטליגנציה, איזו מהטענות הבאות, הנוגעות ליחס שבין מתאם פירסון החדש לבין מתאם פירסון המקורי, היא טענה נכונה?

(1) ערכו המוחלט של מתאם פירסון החדש צפוי להיות קטן מערכו המוחלט של מתאם פירסון המקורי

(2) ערכו המוחלט של מתאם פירסון החדש צפוי להיות שווה לערכו המוחלט של מתאם פירסון המקורי

(3) ערכו המוחלט של מתאם פירסון החדש צפוי להיות גדול מערכו המוחלט של מתאם פירסון המקורי

(4) אין לדעת אם ערכו המוחלט של מתאם פירסון החדש צפוי להיות קטן מערכו המוחלט של מתאם פירסון המקורי, שווה לו או גדול ממנו

שאלות 25-27 נוגעות למחקר שלהלן:

במטלה מסוימת מציגים לנבדק זוג ספרות בגודל פיזי שונה זו מזו, ועליו להחליט איזו ספרה גדולה יותר מהבחינה הפיזית בלבד, תוך התעלמות מהגודל הנומרי (המספרי) שאותו היא מייצגת. המטלה מורכבת משלושה תנאי תואמות:

1. תואם - הספרה הגדולה פיזית היא הגדולה נומרית (למשל 3 6)
2. לא תואם - הספרה הגדולה פיזית היא הקטנה נומרית (למשל 3 6)
3. נייטרלי - יש הבדל רק בממד הפיזי (למשל 6 6)

דפוס התוצאות האופייני במטלה זו מראה שני אפקטים:

1. **אפקט זירוז:** בהשוואה בין התנאי התואם לתנאי הנייטרלי, זמן התגובה בתנאי התואם קצר מזמן התגובה בתנאי הנייטרלי.

2. **אפקט הפרעה:** בהשוואה בין התנאי הלא-תואם לתנאי הנייטרלי, זמן התגובה בתנאי הלא-תואם ארוך מזמן התגובה בתנאי הנייטרלי.

חוקר רצה לבחון האם אפקטים אלה מתקיימים אצל נבדקים עם דיסקלקוליה התפתחותית (DD). לבדיקת השערות הוא דגם 100 נבדקים שביצעו את המטלה: 50 נבדקים עם DD, ו-50 נבדקי ביקורת ללא DD.

החוקר שיער כי זמן התגובה הממוצע בקרב הנבדקים בקבוצת ה-DD יהיה ארוך מזמן התגובה אצל הנבדקים בקבוצת הביקורת. כמו כן הוא שיער שבקרב הנבדקים בקבוצת ה-DD יימצא אפקט הפרעה בלבד, ואילו בקרב הנבדקים בקבוצת הביקורת יימצאו גם אפקט הפרעה וגם אפקט זירוז.

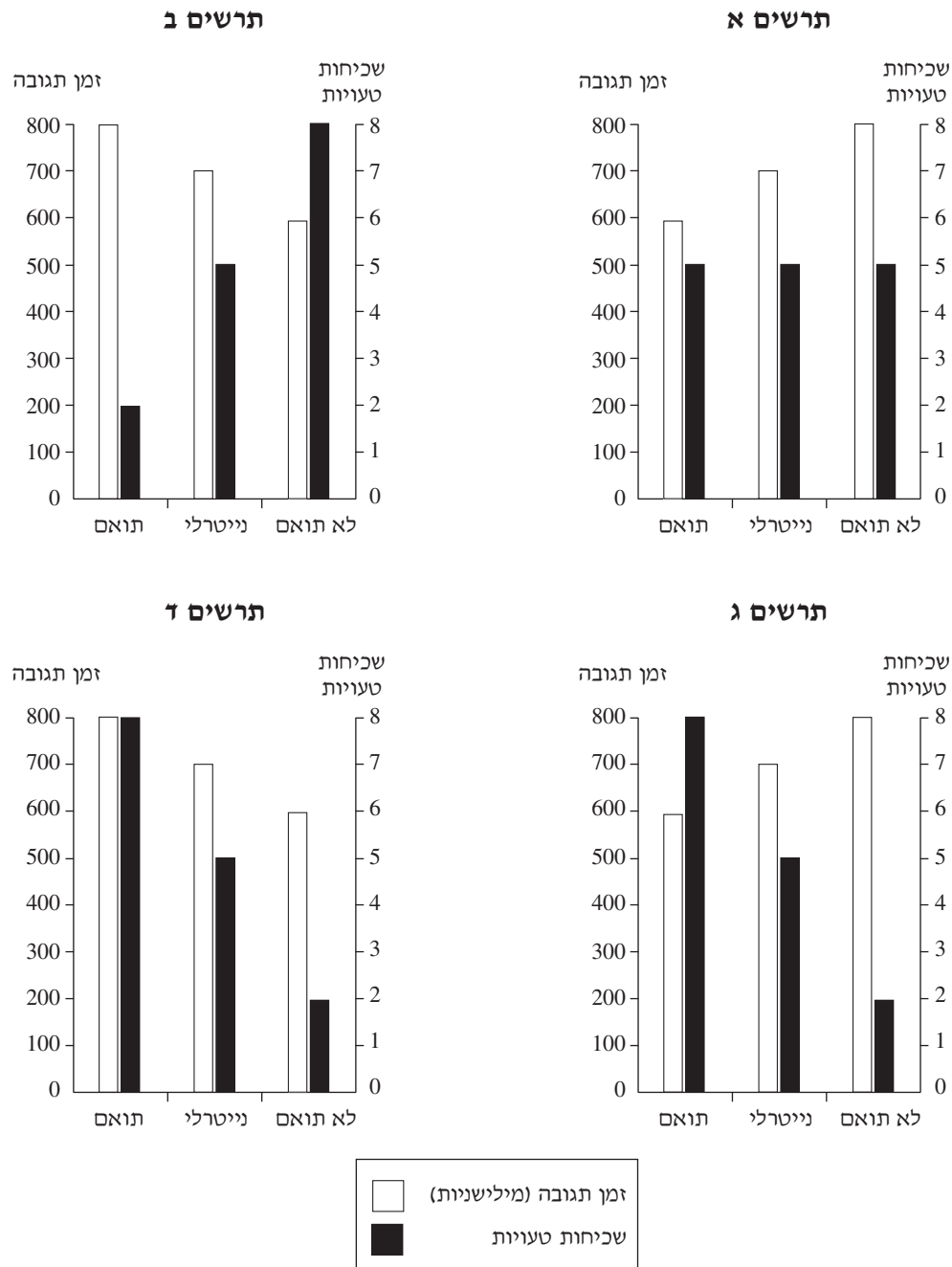
25. מערך המחקר המתואר הוא _____, ובו משתנה הקבוצה הוא משתנה _____.

- (1) בין-נבדקי ; נמדד
- (2) בין-נבדקי ; מתופעל
- (3) מעורב ; נמדד
- (4) מעורב ; מתופעל

26. החוקר ערך ניתוח שונות דו-גורמי ומצא שהשערותיו אוששו. החוקר מצא **בהכרח** -

- (1) אפקט עיקרי מובהק אחד בלבד
- (2) שני אפקטים עיקריים מובהקים, אך לא אפקט אינטראקציה
- (3) אפקט אינטראקציה מובהק בלבד
- (4) אפקט עיקרי מובהק אחד בלבד ואפקט אינטראקציה מובהק

27. החוקר מצא שהשערותיו אוששו. עמיתה של החוקר טענה שזמן תגובה מהיר עשוי לנבוע מתגובה אימפולסיבית של נבדקים, הגורמת להם לעשות גם יותר טעויות. בעקבות טענתה של העמיתה, בדק החוקר גם את שכיחות הטעויות של הנבדקים בנתוני מחקרו. ארבעת התרשימים הבאים מתארים תוצאות אפשריות של הניסוי בקרב קבוצת הביקורת בלבד. איזה מהם מתאים לתוצאות המחקר של החוקר וגם תומך בטענתה של העמיתה?

- (1) תרשים א
 (2) תרשים ב
 (3) תרשים ג
 (4) תרשים ד

ביקורת מחקרים

שאלות 28-30 עוסקות בביקורת מחקרים. בכל שאלה תיאור קצר של מחקר ומסקנות שהוסקו ממנו. מכל אחד מהתיאורים עולה בעיה הנוגעת להיבטים המתודולוגיים של המחקר, למשל: בעיה במערך המחקר, במניפולציה המחקרית, בתהליך הדגימה, בשימוש בכלים הסטטיסטיים במחקר, במסקנות שהוסקו מן המחקר וכדומה. הבעיה קשורה לפרטים הנכללים בתיאור המחקר. הניחו כי כל הליך שלא תואר, נעשה כהלכה. ציינו מהי הבעיה **המרכזית** במחקר ונמקו בקצרה את תשובתכם. הקפידו לציין בעיה אחת בלבד.

להזכירכם: על שאלות אלו יש לענות בצידו האחורי של גיליון התשובות. כתבו תשובה קצרה, המוגבלת באורכה לשורות המסומנות בגיליון התשובות. את התשובות עליכם לכתוב בשפה העברית בלבד ובכתב יד ברור וקריא.

28. פסיכולוגית רצתה לבדוק אם תרגול מדיטציה משפר את היעילות של טיפול קוגניטיבי-התנהגותי בהפחתת סימפטומים של PTSD. היא דגמה מקרית 100 אנשים עם PTSD והעריכה את חומרת הסימפטומים שלהם באמצעות שאלון שציוניו נעים בין 0 ל-10 (ציון גבוה מעיד על חומרת סימפטומים גבוהה). הפסיכולוגית הקצתה את הנבדקים מקרית לשתי קבוצות - קבוצת טיפול וקבוצת ביקורת. הנבדקים בקבוצת הטיפול קיבלו טיפול קוגניטיבי-התנהגותי שכלל תרגול מדיטציה אחת לשבוע במשך שלושה חודשים. הנבדקים בקבוצת הביקורת לא קיבלו טיפול. בתום שלושת החודשים הוערכה שנית חומרת הסימפטומים של הנבדקים. הפסיכולוגית ערכה ניתוח שונות דו-גורמי עם המשתנים הבלתי תלויים סוג הקבוצה (טיפול/ביקורת) ומועד ההערכה (הערכה ראשונה/הערכה שנייה) ברמת מובהקות של 5%. היא מצאה אינטראקציה מובהקת בין סוג הקבוצה וזמן המדידה. כמו כן היא מצאה אפקט פשוט מובהק של מועד ההערכה בקרב קבוצת הטיפול, כך שממוצע חומרת הסימפטומים בהערכה השנייה היה נמוך מממוצע חומרת הסימפטומים בהערכה הראשונה. אפקט פשוט זה לא היה מובהק בקרב קבוצת הביקורת. הפסיכולוגית הסיקה שתרגול מדיטציה משפר את היעילות של טיפול קוגניטיבי-התנהגותי בהפחתת סימפטומים של PTSD.

29. נוירולוגית פיתחה בדיקה גנטית לתינוקות שנועדה לנבא אם הם יאובחנו עם ADHD בילדותם. היא ערכה מחקר על 9,000 תינוקות שנדגמו מקרית. כל אחד מהתינוקות עבר את הבדיקה הגנטית בגיל שנה ושויך לקבוצת סיכון גבוה או לקבוצת סיכון נמוך. בגיל 12 בדקה הנוירולוגית את תיקו הרפואי של כל נבדק כדי לברר אם הוא אובחן עם ADHD. להלן התוצאות שקיבלה עבור 9,000 הנבדקים:

	אובחנו עם ADHD	לא אובחנו עם ADHD
סיכון גבוה	2000	4000
סיכון נמוך	1000	2000

הנוירולוגית מצאה ששני שלישים מהנבדקים שאובחנו עם ADHD שויכו באמצעות הבדיקה לקבוצת הסיכון הגבוה. על סמך הממצא הסיקה שהבדיקה הגנטית החדשה מנבאת אם תינוק יאובחן עם ADHD במהלך הילדות.

30. מפקח על לימודי מתמטיקה התעניין בהשפעת שבחים על הישגיהם של תלמידים חלשים וחזקים במתמטיקה בכיתות ו. הוא ערך מבחן במתמטיקה לכל תלמידי כיתות ו בארץ. ממוצע הציונים במבחן היה 50 (סטיית תקן 10) והתפלגות הציונים הייתה נורמלית. המפקח דגם מקרית 40 תלמידים מקרב התלמידים שקיבלו ציון גבוה מ-75 במבחן (קבוצת "חזקים") ו-40 תלמידים מקרב התלמידים שקיבלו ציון נמוך מ-25 במבחן (קבוצת "חלשים"). לתלמידים בשתי הקבוצות נשלח דואר אלקטרוני המשבח את המאמצים שהשקיעו בלימודי המתמטיקה. לאחר שבוע כל התלמידים בארץ נבחנו שנית בנוסח מקביל של המבחן במתמטיקה. הממוצע וסטיית התקן במבחן השני היו זהים לאלה של המבחן הראשון. המפקח ערך ניתוח שונות דו-גורמי עם המשתנים הבלתי תלויים קבוצה (חזקים/חלשים) ונוסח המבחן (מבחן ראשון/מבחן שני) ברמת מובהקות של 5%. הוא מצא אינטראקציה מובהקת בין הקבוצה ונוסח המבחן. לאחר מכן ערך שני ניתוחי המשך, אחד עבור קבוצת החזקים ואחד עבור קבוצת החלשים, כדי להשוות בין הציונים של התלמידים במבחן הראשון ובין ציוניהם במבחן השני. עבור קבוצת החזקים, הוא מצא שהציונים במבחן השני היו נמוכים במובהק מהציונים במבחן הראשון, ואילו עבור קבוצת החלשים, הוא מצא שהציונים במבחן השני היו גבוהים במובהק מהציונים במבחן הראשון. על כן הסיק שבקרב תלמידי כיתות ו, שבחים פוגעים בהישגים של תלמידים חזקים במתמטיקה ומשפרים את ההישגים של תלמידים חלשים במתמטיקה.

חלק שני: הבנת טקסטים מדעיים בפסיכולוגיה

הזמן המוקצב: 145 דקות

בחלק זה של הבחינה שלושה פרקים. כל פרק כולל קטע קריאה המבוסס על מאמר מדעי בפסיכולוגיה ושאלות שמופיעות אחריו, הבודקות את הבנת הקטע. מיעוטן של השאלות מצריכות, בנוסף להבנת הקטע, גם ידע כללי בתחומי הפסיכולוגיה.

בחלק זה 40 שאלות ברירה (12-15 שאלות בכל פרק). לכל שאלה מוצעות ארבע אפשרויות תשובה. יש לבחור את התשובה ה**מתאימה ביותר** לכל שאלה ולסמן את מספרה במקום המתאים בגיליון התשובות. יש להקפיד על סימון ברור ולסמן תשובה **אחת** בלבד. סימון של יותר מתשובה אחת לשאלה ייחשב לשגיאה. **שימו לב:** לשאלות בכל פרק מיועד חלק נפרד בגיליון התשובות.

פרק 1

קראו את קטע הקריאה שלהלן בעיון וענו על השאלות שאחריי. שאלות 1-12 בודקות את הבנת הקטע. שאלות 13-14 מצריכות, בנוסף להבנת הקטע, גם ידע כללי בתחומי הפסיכולוגיה. חלק מהמילים מתורגמות או מוסברות בתחתית העמוד.

הקטע שלהלן מבוסס על מאמר מתוך *Journal of Experimental Child Psychology* (2015):

When Stroop Helps Piaget: An Inter-Task Positive Priming Paradigm in 9-Year-Old Children

A. Linzarini, O. Houdé, and G. Borst

Introduction

- (1) Piaget's model postulates that cognitive abilities develop linearly in successive stages from the sensorimotor (babies) to formal operational (adolescents and adults) stages, through an interaction between the organism and its environment. Piaget designed a number of tasks to determine the stage of cognitive development in children. One of the
- (5) most emblematic¹ tasks designed to test the concrete operational stage is the number conservation task. In this task, the child is presented with two rows of equal length, containing the same number of objects and is asked whether the two rows contain the same number of objects. After the child provides a response, the objects in one row are spread apart. According to Piaget, if the child is able to determine that the two rows still
- (10) contain the same number of objects after the length of one row is transformed, the child has acquired number conservation and reached the concrete operational stage of development (which occurs at approximately 7 years of age). If not, the child remains at the preoperational stage of development, which is a stage of cognitive development characterized by intuitive reasoning.
- (15) However, using dependent variables such as infant gaze, rather than actions, to investigate the cognitive abilities of newborns and infants, researchers have demonstrated that infants already possess some knowledge of numbers. Moreover, newborns and infants appear to understand that there is an invariance² between length and number in a situation very similar to the condition designed by Piaget in the number conservation task. These
- (20) findings raise the question as to why newborns and infants who have some understanding of the invariance between length and number will subsequently commit systematic errors in Piaget's number conservation task, which supposedly tests the same knowledge.

According to neo-Piagetian researchers, this developmental paradox can be best accounted for by models of cognitive development in which the ability to solve a

- (25) logico-mathematical problem, such as Piaget's number conservation task, does not rely exclusively on the acquisition of knowledge of increasing complexity as Piaget claimed; it also relies, in part, on the ability to inhibit conflicting knowledge. Inhibitory control is defined as the ability to control impulses and override prepotent responses or strategies. In this theoretical framework, systematic errors occur in the number conservation task

1 emblematic – מייצג

2 invariance – חוסר תלות, תכונה שאינה משתנה כתלות בשינויים בתכונות אחרות

- (30) because children tend to rely on a misleading "length-equals-number" heuristic rather than a logico-mathematical algorithm, which is a slow and cognitively costly strategy, to solve this problem. A number of studies have demonstrated that solving the number conservation task requires the inhibition of the length-equals-number heuristic in order to activate the logico-mathematical algorithm in both children and adults.
- (35) School children's ability to inhibit a misleading heuristic is necessary to succeed not only at the number conservation task but also at Piaget's class inclusion task that assesses the categorization domain, as well as classroom problems such as arithmetic word problems. Thus, these findings suggest that the development of conceptual knowledge during childhood in various cognitive domains appears to be supported, in part, by the
- (40) development of inhibitory control. Moreover, they suggest that inhibition is a domain-general process that allows an individual to resist temptations, automatisms, and heuristics and to adapt to cognitive and perceptual conflicts.

- One method to investigate the generality (or specificity) of a given cognitive process is to use a priming paradigm. Priming occurs when the processing of a stimulus is facilitated
- (45) after processing the same stimulus or a related stimulus. In inhibitory control tasks, such as the Stroop task, many studies have reported that participants are faster in responding to an incongruent item (i.e., an item in which inhibition is required because irrelevant information interferes with relevant information) when it is preceded by an incongruent item compared with a congruent item. These priming effects are generally interpreted as
- (50) reflecting conflict adaptation; that is, resolving a conflict by inhibiting the interfering information facilitates the resolution of a conflict on the next item.

- Two recent studies used this conflict adaptation priming paradigm to determine whether conflict adaptation occurs not only between incongruent items of the same inhibitory control task but also between two different tasks that require inhibitory control. This
- (55) inter-task priming paradigm typically enables investigation into the degree of generalizability of inhibitory control. Borst et al. demonstrated that 10-year-old children solve a Piaget number conservation problem faster after they have solved a Piaget class inclusion problem and vice versa. Because the ability to solve these problems at all ages is rooted in the ability to inhibit misleading heuristics, the authors argued that this
- (60) facilitation effect was due to a common ability to inhibit heuristics in these two Piagetian problems. In addition, using two inter-task priming paradigms, Kan et al. reported a facilitation effect between syntactic (i.e., ambiguous sentence reading) and non-syntactic (i.e., Stroop) tasks and between perceptual (i.e., Necker cubes) and verbal (i.e., Stroop) tasks in adults. According to Kan et al., these positive priming effects were presumably
- (65) produced by an inter-task conflict adaptation effect and demonstrated domain-general inhibitory control in tasks with priming paradigms. In addition, January et al. provided convergent evidence for domain-general inhibitory control by demonstrating that similar frontal regions (primarily posterior left inferior frontal gyrus) were activated during conflict resolution in two different cognitive tasks, syntactic tasks and Stroop tasks.

- (70) In the current study, we investigated the degree of generality of inhibitory control in 9-year-old children using an inter-task priming paradigm. In our inter-task priming paradigm, children performed a Stroop item on the prime and performed a number conservation item on the probe. On the prime, children were asked to name the color of the ink of a word in a congruent condition, where the ink color matches the color denoted by the word (e.g., RED written in red), and in an incongruent condition, where the color denoted by the word interferes with the ink color (e.g., BLUE written in red). On the probe, the children were asked to determine whether two rows of dots had the same number of dots. The length of the rows and the number of dots in the Piaget-like number conservation items could covary (i.e., the two rows had the same length and the same number of dots or the longer row had more dots than the shorter row) or interfere (i.e., the two rows had the same length but different numbers of dots or the two rows had different lengths but the same number of dots). The incongruent Stroop and Piaget-like number conservation items in which the length of the rows and the number of objects interfere required inhibitory control, that is, the inhibition of naming the color denoted by the word
- (85) in the color-word Stroop task and the inhibition of the length-equals-number heuristic in the number conservation task. We reasoned that if the Stroop and Piaget's number conservation tasks rely on a similar ability to inhibit a prepotent response (or heuristic), then children should be faster and more accurate when resolving Piaget-like number conservation items in which the length of the rows and the number of objects in the rows interfere (but not when resolving items in which the length of the rows and the number of objects covary) when they are preceded by incongruent Stroop items than when they are preceded by congruent Stroop items.

- This priming effect could be observed only in children who accurately perform the number conservation task, especially incongruent items, and who have sufficiently automatized reading. Thus, we tested 9-year-old children because they can accurately perform the number conservation task and have automatized reading.

Methods

Participants

Forty children from two elementary schools were recruited for this study.

Materials

- For the Stroop task, we created 4 congruent items and 12 incongruent items via the combination of four different ink colors (blue, red, yellow, and green) and four words that
- (100) denote the same four colors.

For the number conservation task, we designed 32 different stimuli (16 stimuli in which the length and number covaried and 16 stimuli in which they interfered), which comprised two rows of white dots on a black background.

Procedure

- Each of the children performed 32 experimental trials. Each experimental trial began with
- (105) the presentation of a fixation cross (1000 ms), followed by a color-word Stroop item (i.e., the prime). The color-word Stroop item remained on the screen until the children provided a response within a time limit of 5000 ms. Then, a fixation cross appeared for 1000 ms, and was followed by a number conservation item (i.e., the probe) that remained on the screen until the participants provided a response within a time limit of 5000 ms.
- (110) Vocal responses were used in the color-word Stroop and number conservation tasks. For both tasks of each trial, the experimenter pressed one of two buttons as soon as the child provided a response. The response times (RTs) were recorded from the stimulus onset to the button press.

- We designed four different types of experimental trials that depended on the type of item
- (115) presented on the prime and probe. A congruent color-word Stroop item could serve as a prime for a number conservation item in which the length and number covaried or interfered. Similarly, an incongruent color-word Stroop item could serve as a prime for a number conservation item in which the length and number covaried or interfered. We presented the trials in a random order with the exception that no more than two trials
- (120) of the same type could occur in a row.

Results

RTs and error rates were independently averaged for the primes and probes in the four types of trials for each child. Analyses of the RTs were conducted only for the trials in which the children performed accurately on both the prime and the probe.

- Separate 2 x 2 two-way analyses of variance (ANOVAs) were conducted on the RTs and
- (125) error rates for the primes and the probes.

Primes

- As indicated by a two-way ANOVA for the prime RTs, the children were significantly slower in their performance on the incongruent Stroop items than in their performance on the congruent items, $F(1, 39) = 113.44, p < .001, \eta_p^2 = .74$. The effect of the probe type and the interaction between the Stroop item types and the subsequent number conservation
- (130) item types were not significant.

- Similar results were obtained for the prime error rates. The children made more mistakes on the incongruent Stroop items than on the congruent items, $F(1, 39) = 6.09, p = .018, \eta_p^2 = .14$; however, the effect of the probe type and the interaction between the types of prime and probe were not significant. To test for a speed-accuracy trade-off in the Stroop
- (135) task, we computed the coefficient of correlation between the difference in RTs and the difference in error rates between congruent and incongruent Stroop items. We found no speed-accuracy trade-off in the Stroop task, as revealed by the lack of correlation between the Stroop effect for RTs and for error rates, $r(38) = .01, p = .91$.

Probes

- The two-way ANOVA on the probe RTs identified a significant main effect of the type of number conservation items; the children took more time to perform the number conservation items in which the length and number interfered than those in which the length and number covaried, $F(1, 39) = 42.87, p < .001, \eta_p^2 = .52$; however, no main effect of the type of color-word Stroop items was identified, $F(1,39) = 1.40, p = .24$. In addition, we identified a significant interaction between the type of number conservation item performed on the probe and the type of color-word Stroop item performed on the prime, $F(1, 39) = 5.33, p = .026, \eta_p^2 = .12$. Importantly, the children required less time to perform a number conservation item in which the length and number interfered when it was preceded by an incongruent Stroop item compared with a congruent item, $F(1, 39) = 6.94, p = .012, \eta_p^2 = .15$; this positive priming effect was not observed when Stroop items preceded number conservation items in which the length and number covaried.

- The two-way ANOVA on the probe error rates indicated that more errors were made on the number conservation items in which the length and number interfered than on those in which they covaried, $F(1, 39) = 50.68, p < .001, \eta_p^2 = .57$. The effect of the type of Stroop items and the interaction effect were not significant, $F(1, 39) = 1.14, p = .29$ and $F < 1$, respectively. As in the Stroop task, we found no evidence of a speed-accuracy trade-off in the number conservation task, $r(38) = .14, p = .38$.

Discussion

- Children were faster at solving Piaget-like number conservation problems in which the length and number interfered after they performed incongruent Stroop items than after they performed congruent Stroop items. Because the incongruent items of the Stroop task and the number conservation problems in which the length and number interfere both involve inhibitory control, our results provide the first evidence that these two famous neuropsychological and cognitive-developmental tasks may rely, in part, on the same ability to inhibit a prepotent response, that is, the color denoted by the word in the Stroop task and the length-equals-number heuristic in the number conservation task.

- Importantly, children were not faster to perform number conservation problems in which the length and number covaried, when preceded by incongruent Stroop items. Thus, it is unlikely that the priming effect identified for the number conservation problems in which the length and number interfered reflects a nonspecific post-conflict facilitation. In addition, there was no difference in the magnitude of the Stroop effect when the Stroop items preceded the number conservation items in which the length and number covaried versus interfered. Therefore, the lack of positive priming for the number conservation problems in which the length and number covaried is unlikely a consequence of a difference in the Stroop effects on the primes that preceded the two types of number conservation problems.

In our study, the priming effect was restricted to response times, whereas Kan et al. reported priming effects on both response times and errors using a similar inter-task priming paradigm. A direct comparison of the priming effect reported in these studies is difficult because we evaluated priming effects on performance in the number conservation task, whereas Kan et al. reported performance on the color-word Stroop task. The lack of priming effect on the errors in the number conservation task might be due to 9-year-old children performing accurately on the number conservation task. An alternative explanation is that although the inhibitory control initiated on the color-word Stroop task facilitates the inhibition of the misleading length-equals-number heuristics in the number conservation task, this facilitation might not be sufficient to enable children to overcome errors in this task.

Our findings that children's abilities to inhibit prepotent responses can generalize across tasks that involve the resolution of conflicts of a different nature (i.e., verbal in the Stroop task vs. visuospatial in the number conservation task) suggest that inhibitory control could be domain-general. However, as noted by Kan et al., the inter-task priming paradigm does not allow the determination of whether inhibitory control is domain-general when the conflict occurs at the level of the stimulus (or the representation). According to Egner et al., two types of conflict must be resolved: response-based conflict, which arises from incongruency between an irrelevant stimulus feature and the relevant response (such as in the Simon task when the location of the correct response button is incongruent with the location of the presented stimulus), and stimulus-based (or representational) conflict, which stems from a competition between internal representations of relevant and irrelevant stimulus features (such as in the Stroop task between the color denoted by the word and the ink color). However, some authors have proposed that conflict could also arise at the task level when the relevant and irrelevant information trigger two different cognitive processes. Although some researchers have claimed that the Stroop task primarily involves the resolution of a representational/stimulus-based conflict, many studies have demonstrated that the Stroop task necessitates the resolution of not only a representational/stimulus-based conflict but also conflicts at the task and response levels. Given the multiple types of conflict that might be involved in the Stroop task and the lack of clear characterization of the nature of the conflict to be resolved in the number conservation task, our study does not provide information on whether inhibitory control can generalize across different types of conflict resolution. Thus, future studies are needed to investigate whether inhibitory control generalizes over conflicts at the response, task, and stimulus levels. Although we argue that our results suggest that inhibitory control processes generalize over two different domains due to the different nature of the two tasks, we cannot completely rule out that the priming effect might be partially due to the transfer of other executive processes from one task to the other. Future studies should investigate whether the priming effect could also rely on a domain-general ability to detect conflict.

השאלות

שימו לב: יש לבחור את התשובה המתאימה ביותר לכל שאלה ולסמן את מספרה במקום המתאים בחלק שמיועד לפרק 1 בגיליון התשובות.

1. מה עולה משורות 1-34 בנוגע למטלת שימור המספר של פיאוזה?

- (1) הצלחה במטלה מבוססת על ההבנה שיש קשר חיובי בין מספר האובייקטים בשורה ובין אורך השורה
- (2) הצלחה במטלה מערבת עוד יכולות מלבד הבנת חוסר התלות בין אורך ומספר
- (3) אפשר לנבא אם ילד יצליח במטלה זו לפי קצב ההתפתחות שלו בשלבים מוקדמים יותר
- (4) הערכת יכולת שימור המספר אצל פעוטות באמצעות מטלה זו תוביל למסקנה דומה לזו שתקבל ממטלה בה נבדקת הפניית מבט

2. איזה מהממצאים המחקריים הבאים, המוצגים בקטע, אינו תומך בטענה שאינהיביציה היא תהליך שהוא domain-general (שורות 40-42)?

- (1) נבדקים פתרו מהר יותר את מטלת שימור המספר של פיאוזה אם פתרו קודם לכן את מטלת ה-class inclusion של פיאוזה
- (2) נבדקים במטלת סטרופ הגיבו מהר יותר לפריט לא תואם לאחר שנחשפו בצעד הקודם של מטלה זו לפריט לא תואם
- (3) נבדקים פתרו מטלה תפיסתית הדורשת אינהיביציה מהר יותר לאחר שפתרו מטלה לשונית הדורשת אינהיביציה
- (4) אזורים מוחיים זהים פעלו בזמן שנבדקים ביצעו מטלת סטרופ ובזמן שביצעו מטלה תחבירית שהצריכה פתרון קונפליקט

3. לפניכם שני תרשימים המתארים שני פריטים אפשריים במטלת שימור המספר שהועברה במחקר המתואר בקטע:

תרשים ב

תרשים א

תרשים א מתאר פריט ש _____ בו הפרעה (interference), ותרשים ב מתאר פריט ש _____ בו הפרעה (interference).

- (1) אין ; אין
- (2) אין ; יש
- (3) יש ; אין
- (4) יש ; יש

4. לפי שורות 82-92, אינהיביציה במטלת סטרופ תתבטא ב _____, ואינהיביציה במטלת שימור המספר תתבטא ב _____.

- (1) התעלמות מהצבע שהמילה כתובה בו ; התעלמות מאורך השורות
- (2) התעלמות מהצבע שהמילה כתובה בו ; התעלמות ממספר הנקודות בשורות
- (3) התעלמות ממשמעות המילה המוצגת ; התעלמות מאורך השורות
- (4) התעלמות ממשמעות המילה המוצגת ; התעלמות ממספר הנקודות בשורות

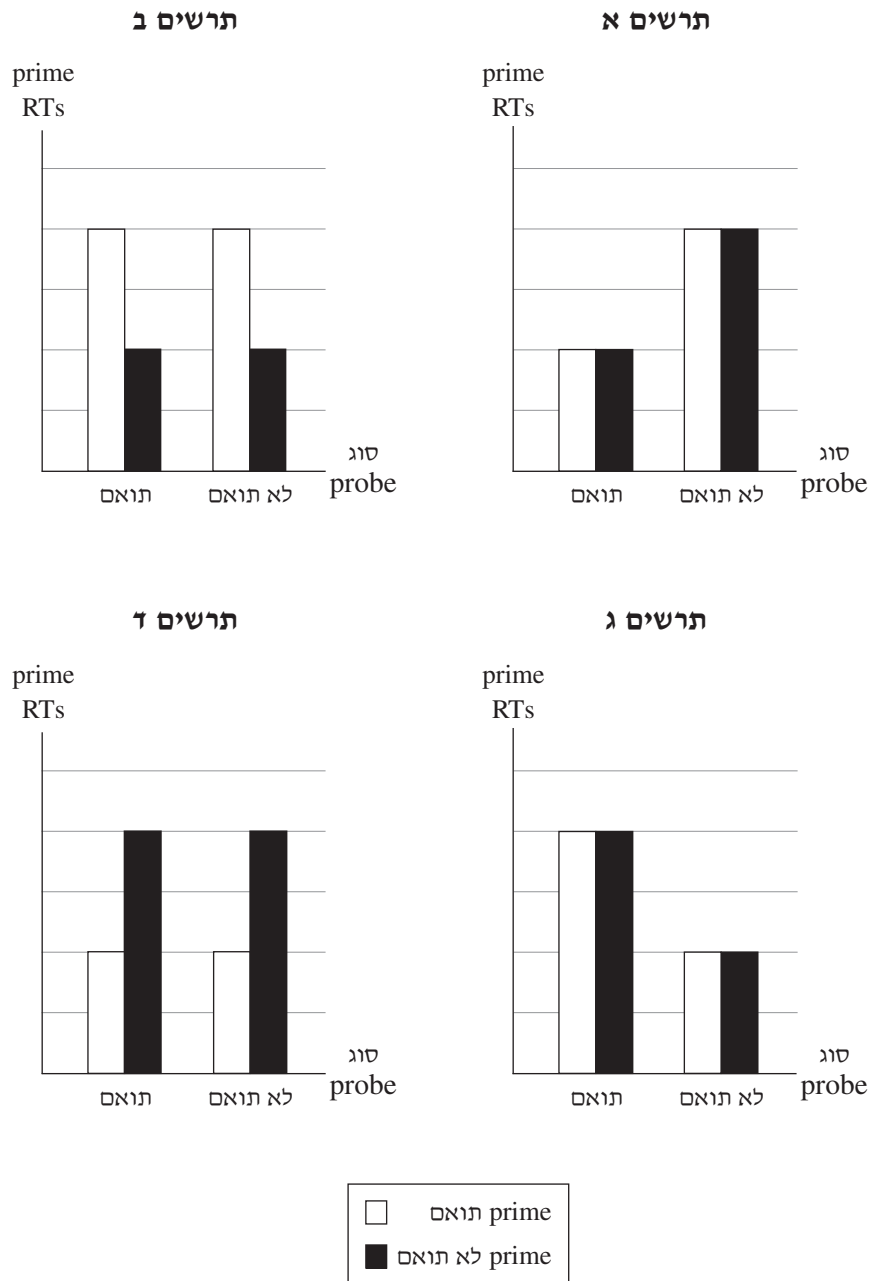
5. בשורות 93-96 מחברי המאמר טוענים שעל מנת שיוכל להתקיים "אפקט פריימינג" במחקר צריך שהילדים המשתתפים במחקר יהיו בעלי יכולת קריאה אוטומטית. מה עומד בבסיס דרישה זו?

- (1) לרוב ילדים המסוגלים לקרוא באופן אוטומטי נמצאים בשלב ההתפתחותי שבו הם מפתחים יכולת אינהיביציה
- (2) במהלך ביצוע המטלות הילדים מתבקשים לתת תשובה מילולית, ולכן צריך לוודא שיכולתם הלשונית תקינה
- (3) ילדים שאינם יודעים לקרוא יתקשו בביצוע מטלת ה-probe מכיוון שאינם מורגלים באבחנה בין ניואנסים ויזואליים
- (4) ילדים שאינם קוראים אוטומטית יוכלו לבצע נכון את מטלת ה-prime ללא אינהיביציה

6. לפי פרק השיטה ופרק התוצאות, מערך המחקר הוא מערך _____ הכולל _____ משתנים תלויים **אופרציונליים**.

- (1) תוך-נבדקי ; שני
- (2) תוך-נבדקי ; ארבעה
- (3) מעורב ; שני
- (4) מעורב ; ארבעה

7. איזה מהתרשימים שלהלן מתאים לתיאור זמני התגובה שהתקבלו במטלת ה-prime? הניחו שכל ההבדלים המתוארים בתרשימים מובהקים.

- (1) תרשים א
- (2) תרשים ב
- (3) תרשים ג
- (4) תרשים ד

8. החוקרים ביצעו את הניתוחים הסטטיסטיים המתוארים בשורות 126-134 כדי לשלול הסבר חלופי העלול לאיים על תוקף המחקר. מהו ההסבר החלופי?

- (1) רמת הקושי של הגירויים במטלת סטרופ הייתה שונה מרמת הקושי של הגירויים במטלת שימור המספר
- (2) רמת הקושי של הגירויים בתנאי הלא תואם במטלת סטרופ הייתה גבוהה מרמת הקושי של הגירויים בתנאי התואם במטלה זו
- (3) אפקט סטרופ שקדם לצעדים של התנאי התואם במטלת שימור המספר היה שונה מהאפקט שקדם לצעדים של התנאי הלא תואם במטלה זו
- (4) הביצוע של הנבדקים בצעדים בתנאי התואם במטלת שימור המספר היה טוב יותר אם קדמו להם צעדים תואמים במטלת סטרופ לעומת צעדים לא תואמים

9. אילו היה נמצא מתאם שלילי מובהק בין הפרשי זמני התגובה ובין הפרשי אחוזי הטעות בבדיקת ה-speed-accuracy trade-off במטלת סטרופ, היה ממצא זה -

- (1) מעיד על כך שהערכת הביצוע של הנבדקים במטלת סטרופ הייתה שונה על פי כל אחד מהמדדים
- (2) מעיד על כך שהגירויים בתנאי התואם היו קשים יותר לנבדקים מהגירויים בתנאי הלא תואם
- (3) מעיד על כך שנבדקים מהירים יותר עשו שגיאות רבות יותר במטלה
- (4) מעיד על כך שנבדקים עשו שגיאות רבות יותר בגירויים שהם ענו עליהם במהירות

10. לפי שורות 139-157, השערת החוקרים _____ בניתוח שנעשה על זמני התגובה, ו _____ בניתוח שנעשה על אחוזי הטעויות.

- (1) לא אוששה ; לא אוששה
- (2) לא אוששה ; אוששה
- (3) אוששה ; לא אוששה
- (4) אוששה ; אוששה

11. בשורות 180-186 החוקרים מציעים שני הסברים לכך שלא נמצא אפקט פריימינג עבור הטעויות. איזו מהטענות הבאות לגבי שני ההסברים נכונה?

- (1) לפי שני ההסברים, ייתכן שהיה נמצא אפקט פריימינג אילו השתמשו החוקרים במטלת probe קלה יותר
- (2) לפי שני ההסברים, ייתכן שהיה נמצא אפקט פריימינג אילו השתמשו החוקרים במטלת probe קשה יותר
- (3) לפי ההסבר הראשון ייתכן שהיה נמצא אפקט פריימינג אילו השתמשו החוקרים במטלת probe קלה יותר, ולפי ההסבר השני ייתכן שהיה נמצא אפקט פריימינג אילו השתמשו החוקרים במטלת probe קשה יותר
- (4) לפי ההסבר הראשון ייתכן שהיה נמצא אפקט פריימינג אילו השתמשו החוקרים במטלת probe קשה יותר, ולפי ההסבר השני ייתכן שהיה נמצא אפקט פריימינג אילו השתמשו החוקרים במטלת probe קלה יותר

12. לפי שורות 187-215, מדוע החוקרים מסייגים את המסקנה שאפקט הפריימינג במחקר הנוכחי מעיד על יכולת שהיא domain-general?

- (1) מכיוון שייתכן שהקונפליקט מתרחש באותה רמה בכל אחת מהמטלות
- (2) מכיוון שאף על פי שהקונפליקט במטלת שימור המספר הוא ראיתי-מרחבי, יש בו גם מרכיבים מילוליים
- (3) מכיוון שבמטלת סטרופ הקונפליקט הוא ברמת הגירוי, ואילו במטלת שימור המספר הקונפליקט הוא ברמת התגובה
- (4) מכיוון שתהליכים ניהוליים לא היו מעורבים בהכרח בפתרון הקונפליקט במטלת שימור המספר

ענו על שאלות 13-14 על סמך הקטע ועל סמך ידיעותיכם הכלליות בפסיכולוגיה:

13. לפי פיאז'ה, ילדים שעברו לשלב האופרציות הקונקרטיות פיתחו יכולת שימור מספר (שורות 9-12). איזו מהיכולות הבאות מאפיינת גם היא ילדים שנמצאים בשלב האופרציות הקונקרטיות?

- (1) חשיבה אגוצנטרית
- (2) חשיבה פורמלית
- (3) חשיבה רפלקטיבית
- (4) חשיבה טרנזיטיבית

14. אילו רצו מחברי המאמר לשחזר את המחקר הנוכחי תוך שימוש במטלת prime שאינה מטלת סטרופ, איזו מהמטלות הבאות הייתה המתאימה ביותר לכך?

- (1) N-Back
- (2) Navon Letters
- (3) Digit-Span
- (4) Lexical Decision

פרק 2

קראו את קטע הקריאה שלהלן בעיון וענו על השאלות שאחרי. שאלות 1-11 בודקות את הבנת הקטע. שאלות 12-14 מצריכות, בנוסף להבנת הקטע, גם ידע כללי בתחומי הפסיכולוגיה. חלק מהמילים מתורגמות או מוסברות בתחתית העמוד.

הקטע שלהלן מבוסס על מאמר מתוך *Psychoanalytic Psychology* (2013):

Contemporary Psychoanalytic Views on the Experience of Immigration

R.C. Ainslie, P. Tummala-Narra, A. Harlem, L. Barbanel, and R. Ruth

Introduction

- (1) Though one could argue that the history of psychoanalysis is intimately linked with the experience of immigration, the fact is that psychoanalytic theorizing about this experience, and its implications for treatment, have lagged far behind. In this article, we address several of the key issues that are relevant to a contemporary psychoanalytic
- (5) understanding of immigration as a psychological experience, as well as the implications of this experience for psychoanalytic treatment when the patient, the analyst, or both are immigrants.

Traumatic dislocations mark the history of psychoanalysis, given that the Nazi Holocaust drove many psychoanalysts to flee their native countries. These dislocations were

- (10) accompanied by the loss of connection to homeland and loved ones, including, in many instances, the destruction of entire communities. In addition, many of these analysts experienced an ambivalent reception in their adoptive countries. It has been noted that in their efforts to cope with the challenges of dislocation, and to establish a sense of safety in the countries in which they had sought new lives, many analysts abandoned the social,
- (15) cultural, and political traditions that had been an inherent part of psychoanalysis in Europe, tending, instead, to "seal off parts of themselves and their personal histories." Today, it is clear that among the consequences of these traumatic dislocations, and the resultant defenses mustered to manage their emotional toll, is the fact that those
- (20) immigrant analysts universally neglected the topic that was so much a part of their own lives, namely, the vicissitudes¹ of the experience of immigration and its psychological consequences.

In the case of immigrant analysts, one might argue that classical psychoanalytic theory also lent itself to this dissociation; it colluded² with it. This is because immigration status has been understood as a social condition or environmental circumstance – a context –

- (25) that, although at times may illuminate (or obscure) essential intrapsychic phenomena, is nonetheless held as conceptually distinct from, and clinically less important than, the *mind/person* embedded within it. Drive theory relegated³ the environment (as context) to little more than a site for the expression, redirection, and/or frustration of internal pressures. Theorizing about immigration did not make sense in terms of the classical drive
- (30) model formulations, because environment was secondary to gratification⁴. As a result of

1 vicissitudes – תהפוכות

2 to collude – לשתף פעולה, לקשור קשר

3 to relegate – להפחית מחשיבותו של דבר-מה

4 gratification – סיפוק

how analysts managed their diaspora⁵, in addition to the assumptions inherent in classical drive theory, the immigration experience, and most particularly its relevance to the analytic relationship, has, until recently, attracted little interest among analytic writers.

- (35) The conceptual landscape of psychoanalysis has shifted significantly over the last quarter century. We are more likely to conceive of today's analyst as working within a subjective frame of reference – one constructed not only from professional knowledge and skill but also from life experience, including those aspects not reducible, or even best understood, in terms of traditional analytic frames of reference (i.e., nuclear family relations). Similarly, we are more likely to view today's analytic relationship as a co-constructed
- (40) entity existing in intersubjective space, that is, a relationship simultaneously enlivened by and responsive to, a variety of *contexts* (e.g., personal, cultural, and political).

- (45) There is another, equally important way of characterizing the shift that has taken place concurrently with the aforementioned changes in psychoanalytic theory. If the *widening scope* of psychoanalysis once referred to accommodations in technique so that analysts could work effectively with patients representing a broader range of psychopathology, today the foci of analytic interest and psychoanalysis' self-understanding have shifted not only in relation to the kinds of patients we see but also in relation to the issues that we engage clinically and theoretically. Our work is increasingly suffused⁶ with an awareness of the psychological importance of the experience of culture, race, and ethnicity, for
- (50) example. And the fact that the phenomenon of immigration has become so relevant to our work, with patients and analysts both increasingly coming from different cultures, religions, and language backgrounds, makes it all the more imperative that we engage these experiences theoretically.

Loss and Mourning

- (55) Whatever the motives for leaving one's home country, immigration typically activates mourning processes. Immigrants mourn parents, siblings, friends and the broader network of relations that have organized their identities. But just as importantly, the loss of familiar smells, tastes, sounds, and the rhythms of life is part of the immigrant's experience of dislocation. These are the cultural elements that are woven into the experience of self from the earliest, preverbal experiences of interactions with caregivers
- (60) within familiar environments. In other words, immigrants not only mourn people and places but also culture itself. This "cultural mourning" leads to a variety of strategies to repair the sense of loss, to deny it, or to otherwise attenuate⁷ it.

- (65) Variables that may have an impact on immigrant mourning processes include the experiences that have driven an immigrant from his or her home country, as well as ways in which the emergence of communication technologies alter the experienced distance between the immigrant and home. With respect to the former, some immigrants have suffered so much in their country of origin – including racism, religious persecution, and genocidal attacks – that the sense of loss in relation to family and community is offset by

5 diaspora – גולה

6 suffused – מלא, רווי

7 to attenuate – להחליש

- (70) the relief at having escaped life-threatening and victimizing predations. Similarly, the advent of mass telecommunications, including the prevalence of cell phones and Internet access, may attenuate the impact of loss.

- (75) A related vocabulary for considering the impact of immigration on self- and object-representations includes the concept of acculturation, that is, the extent to which one incorporates or repudiates⁸ aspects of the new culture in relation to the self. Berry's work has influenced two generations of psychological thinking about acculturation by positing that acculturation is not a natural, inevitable, or linear phenomenon, but a dynamic one, with multiple possible outcomes – assimilation (abandoning the original culture, accepting the new culture), integration (keeping aspects of the original culture, accepting aspects of the new culture), separation (keeping the original culture, rejecting the new culture), or marginalization (rejecting both the original and new cultures). Current psychological writers have built on Berry's contributions and have come to view acculturation as more multidimensional and complex than was once appreciated, and have tied this to observations that the current generation of immigrants tends to acquire more psychological difficulties, not better adaptation, the more they are exposed to mainstream U.S. culture.

Language

- (90) Psychoanalytic treatment in which one or both participants are immigrants raises the question of language within the therapeutic encounter. A classic contribution, specifically relevant to the question of bilingualism within the therapeutic situation, is Greenson's paper, "The Mother Tongue and the Mother." Greenson argues compellingly that, for bilingual patients, language choice may serve interesting and complex functions. On the one hand, speaking in one's mother tongue may allow one to connect more immediately and directly with the emotions that surround childhood memories and experiences. Descriptions may also be more nuanced when described in one's native language. Furthermore, one's nonnative language may be used defensively. For example, it may be easier to say certain things and express certain feelings in one's second language than in one's mother tongue because, emotionally, the patient is not as affectively connected to those feelings in the second language. For some patients, this circumstance may, conversely, foster *less* prohibition when speaking in one's adopted tongue, precisely because it permits an evasion⁹ of the superego. In an earlier contribution, one of us described work with an immigrant patient who was completely bilingual but who refused to speak to her mother in their native language as a way of acting out her anger toward her. Language, in other words, lends itself to a variety of psychodynamic uses.

- (105) All of our observations thus far speak to the varied ways in which we use language to represent ourselves, our feelings, and our worlds. When therapist and patient do not share a language, and when patients attempt to convey their experiences and feelings through the structure of different language situations, those choices must affect the character of

8 to repudiate – להתכחש, לדחות

9 to evade – לחמוק

the therapeutic work and how it is experienced. This is true even when patient and therapist are fully bilingual.

- An extension of these considerations regarding language and the immigrant experience is
- (110) an understanding of the role of language in relation to the aforementioned issue of loss and mourning. There are myriad ways¹⁰ in which the relationship between language and identity plays a role in immigrants' regression and experiences of destabilization. For the immigrant whose native language differs from that of the new culture, every effort to communicate is taxing and feels, subjectively, as if it were a reminder of one's
- (115) imperfection, creating disequilibrium in self-structures and narcissistic wounds. Immigrants often experience a disparity between their actual talents and capacities and what they are able to communicate in a second language. Thus, losing the utility of one's mother tongue is experienced as loss, given the ways in which language is deeply woven into our psychological structure in overt and subtle ways. Furthermore, language plays a
- (120) vital role as part of the relational and mutually regulating mechanisms that help organize the self and provide it with a sense of vitality, esteem, and healthy narcissism. For this reason, when one's native language loses the capacity to function in this way, that loss is one part of the mourning process that has long been recognized in immigrants. Along similar lines, Mirsky notes: "The loss of the mother tongue in immigration is
- (125) accompanied by a deep sense of loss of self-identity and of internal objects. Learning a new language involves an internalization of new object- and self-representations and reactivates the internal process of separation."

Ethnic Identification and Racism

- Much of the psychoanalytic diaspora of the 1930s and 1940s was comprised of European analysts, many of whom were Jewish. As has been noted, they tended not to reflect upon
- (130) their experiences as immigrants in their writings, nor did they use these experiences as a framework for theorizing about the psychological impact of immigration.

- But even as analysts started writing about immigration as a psychological experience that could profoundly affect identity, one important dimension of identity, race and ethnicity, usually remained outside of the theorized frame. Race and ethnicity are increasingly in
- (135) need of our theoretical attention, given that the majority of immigrants today are non-White and non-European.

- Intersubjective and relational psychoanalysts have shifted away from the notion that social realities are separate from intrapsychic experience; rather, as with other cultural dimensions, race and ethnicity are viewed as shaping intrapsychic functioning in
- (140) profound ways. Similarly, object relations and relational frameworks emphasize the ways in which social location and racial positioning are recreated in the transference¹¹.

Recent psychoanalytic scholars have documented the profound effects of racism in the experience of racial minority patients. For example, racism has been theorized as

10 myriad ways – דרכים רבות

11 transference – העברה

complicating the process of typical mourning that is an essential part of acculturation.

- (145) Many immigrants experience hostility in the new, adoptive country, which imposes new racial and other social categories, as evidenced by historical and contemporary racial, ethnic, religious, and linguistic conflicts in the United States. The shifts in minority status and the experience of *being raced* can be highly disorganizing to one's sense of identity, especially among children and adolescents who did not have a choice in the decision to
- (150) relocate to a new country, as well as for parents, who must engage in a process of cultural adjustment simultaneous with that of their children.

For both immigrants and their children, racism, as it intersects with other forms of social oppression, such as poverty, sexism, homophobia, and religious prejudice, disrupts the hope of surviving and belonging in the new country. For example, Eng and Han describe

- (155) the experience of racial melancholia as a product of the complicated assimilation and racialization processes faced by Asian origin immigrants in the United States. Extending Freud's theory of melancholia to the context of immigration, Eng and Han proposed that many Asian immigrants and their descendants may not be able to fully mourn the losses incurred in the immigration process because they cannot fully invest in a new cultural
- (160) context in which the ideal of Whiteness and the ability to blend into a melting pot are unattainable.

Therapeutic Variables

Both therapist's and patient's perceptions of racial and ethnic similarities and differences have been identified as important dimensions of psychoanalytic treatment, and several scholars have noted the ways in which therapists can contribute to enactments of racial

- (165) tensions in their relationships with patients. Smith, for example, noted the embedded and egosyntonic nature of racial categories contributing to challenges in addressing race in psychotherapy. The problem of what is considered to be normative and pathological is also culturally embedded in the perspective of Western psychoanalytic theory. In addition, as therapists, we routinely make implicit assumptions about what is normal and what is
- (170) pathological in patients' attitudes, beliefs, and behaviors, so it is especially important for therapists to examine their racial subjectivities and to keep in mind that our theories are culturally embedded; indeed, this kind of countertransference¹² monitoring should become part of our ongoing introspective process within our clinical work.

Immigration typically involves significant changes in the patient's ethnic environment,

- (175) and thus it is likely to precipitate¹³ internal shifts in ethnic identifications. Psychoanalytic treatment in the adopted country is similarly likely to entail an encounter with an analyst whose ethnic identifications differ, and may even elicit feelings stemming from macrohistorical conflict (in either or both parties). For example, Ipp wrote evocatively about her work with her recent immigrant patient, Nell. Both were born and raised in
- (180) South Africa, and both are White. Ipp, however, identifies herself as an "English-speaking, protesting other... the natural enemy of the Afrikaner¹⁴." Nell's Afrikaans accent, first heard on Ipp's answering machine, leaves her feeling "catapulted back into

12 countertransference – העברה נגדית (ההעברה של המטפל)

13 to precipitate – להאיץ

14 Afrikaner – אדם המשתייך לקבוצה האתנית של לבנים בדרום אפריקה, שהייתה הקבוצה השלטת במדינה בזמן שלטון האפרטהייד.

that world of divisiveness, hatred, pain, suffering, horror – a world of angst and terror." She does not call back; analysis commences (consciously, at least – unconsciously, it had (185) apparently already begun) only after a second message. As a consequence, we are able to witness the painful transformations in Nell's ethnic alienation, her longings for South Africa, and the complex relationship between politics and her family system.

Equally instructive in Ipp's account, however, is the description of how her own ethnic identifications are challenged and transformed as a result of the encounter with Nell. Her (190) initial sense of herself as a protesting English speaker, set in contrast to a fantasized Apartheid¹⁵-perpetuating Nell, quickly dissolves when she learns that Nell, despite her ethnic heritage, was herself a protester. Ipp's experience shifts dramatically, her former pride dissolving into the guilt of having left the struggle behind for others (like Nell) to fight. As she and her patient deepen their exploration of the latter's family situation, Ipp (195) continues to reflect upon her experience as an ethnic subject and to "dismantle many of my own prejudices and stereotypes... [and] reconnect with that part of me that I refer to as my amputated¹⁶ self."

Generational Issues

The psychoanalytic literature on immigration has not distinguished among the psychological experiences of immigrants from different generations (e.g., first, second, (200) and beyond). A few theorists have written about the common occurrence of intergenerational conflicts within immigrant families, and tensions between first-generation parents and their second-generation children. Mann suggested that immigrant parents, while struggling with their own acculturation and identity formation, are often unable to provide emotional support for their adolescents in coping with cultural (205) conflicts. In this view, parents' projections of their own self-representations contribute to adolescents' ambivalence with mainstream and ethnic contexts. Divergent cultural values between parents and children are evident in family conflicts, with parents often re-experiencing the loss of support from extended family, and children experiencing a lack of sense of belonging in either cultural context. For example, a first-generation mother (210) who was an immigrant from Mexico described a profound sense of loss and anxiety in relation to her American-born daughter because, as she described it, the daughter had lost her parents' traditional Mexican values. The mother voiced extreme distress even as her daughter appeared to be leading a very successful life in mainstream American terms. Thus, each member of a family may adopt different defense mechanisms to cope with (215) specific demands of acculturation connected with their developmental stage (e.g., childhood, adolescence, adulthood, older adulthood), and, in doing so, encounter family conflicts that contribute to psychological stress.

Additionally, as children of immigrants do not have a choice in immigrating to a new country, identity formation follows unique trajectories for each immigrant generation. (220) Akhtar has delineated several unique challenges of the second generation, including the

15 **Apartheid** – מדיניות של הפרדה גזעית ממוסדת שהייתה נהוגה בדרום אפריקה בשנים 1948–1991

16 **amputated** – כרות, קטוע

- experience of being different or bicultural early in life, feelings of shame at having parents who are perceived as different, high parental expectations, role reversal in translating cultural norms to parents, coping with guilt induced by parents, restrictions on autonomy, restrictions on socializing, and discrimination. The separate, distinct
- (225) developmental trajectories of first- and second-generation immigrants also have implications for the therapeutic relationship and thus warrant further psychoanalytic exploration.

השאלות

שימו לב: יש לבחור את התשובה המתאימה ביותר לכל שאלה ולסמן את מספרה במקום המתאים בחלק שמיועד לפרק 2 בגיליון התשובות.

1. לפי שורות 8-21, מדוע לא עסקו האנליטיקאים המהגרים בחוויית ההגירה?

- (1) בשל האמביוולנטיות שהם חשו כלפי ההגירה שלהם
- (2) משום שתשומת ליבם הופנתה למאורעות החמורים שהתרחשו באירופה
- (3) משום שהגירה נחשבה נורמטיבית על רקע ריבוי הנמלטים מארצות שכבשו הנאצים
- (4) בשל ההגנות שהפעילו כדי להתמודד עם הנסיבות הקיצוניות של הגירתם

2. איזה מאפיין של התאוריה הפסיכואנליטית הקלסית תרם לדיסוציאציה המוזכרת בשורות 22-23?

- (1) התפיסה של גורמים קונטקסטואליים כמשניים בחשיבותם לתכנים פנימיים
- (2) התפיסה שגורמים סביבתיים יכולים לסייע להבנתן של תופעות נפשיות או לחבל בה
- (3) ההנחה שדחפים פנימיים מוצאים את סיפוקם בסביבה החיצונית
- (4) ההנחה שהאישיות מתעצבת בעיקר בשנות החיים המוקדמות

3. איזו מהטענות הבאות נכונה על פי שורות 54-71?

- (1) בניסיון להפחית את תחושת האובדן מהגרים מנסים לשחזר בארצם החדשה חוויות חושיות שיזכירו להם את ארץ מוצאם
- (2) עוצמת האבל התרבותי חזקה במיוחד בקרב מהגרים שעזבו את ארץ מוצאם בעקבות רדיפות מסכנות חיים
- (3) התפתחויות טכנולוגיות המקלות את התקשורת עם ארץ המוצא מפחיתות מעוצמת האבל
- (4) האבל על אובדן בני המשפחה והחברים חלש מן האבל על אובדן התרבות

4. איזו מתוצאות ה-acculturation של Berry (שורות 72-85) היא המתאימה ביותר לאפיון תהליך התאקלמותם של האנליטיקאים שהיגרו מאירופה הנאצית?

- (1) assimilation
- (2) integration
- (3) separation
- (4) marginalization

5. מה עולה משורות 86-108 לגבי השימוש של מטופלים בשפה שאינה שפת אימם בתוך הטיפול?

- (1) הוא מנוגד לעמדתם של המטפלים, הגורסים שעדיף לדבר על תכנים רגשיים בשפת האם
- (2) הוא משפיע על הטיפול במידה הרבה ביותר דווקא כשהמטפל והמטופל שניהם דו-לשוניים
- (3) לעיתים הוא משרת צרכים הגנתיים, ולעיתים מאפשר גישה מצונזרת פחות לתכנים רגשיים
- (4) הוא עשוי לייעל את הטיפול מכיוון שהוא מפחית ביטויים של acting out

6. ההתערערו (שורה 112) שחווים מהגרים ששפת אימם שונה מהשפה המדוברת בסביבתם החדשה נובעת מכך ש-

- (1) שפת האם היא חלק בלתי נפרד מהעצמי
- (2) תהליכי ספרציה אינם מובילים להפנמת אובייקטים חדשים
- (3) הסביבה מחשיבה אותם למוכשרים פחות בשל חוסר שליטתם בשפה
- (4) אובדן שפת האם פוגע ביכולתם להתאבל על אובדן ארץ המוצא

7. איזה מהבאים אינו אחת הסיבות שמחברי המאמר מונים לכך שחשוב שתאוריות פסיכואנליטיות יתייחסו לנושא האתניות והגזע?

- (1) מאפייני המהגרים כיום מצריכים התייחסות לנושא זה
- (2) מקובל לראות את הגזע והאתניות כחלק מהגורמים המעצבים את ההווה התוך-נפשית
- (3) מעמד חברתי ויחסי כוחות בין-גזעיים משתחזרים בהעברה
- (4) רוב המטפלים הם לבנים ממוצא אירופי ואילו רוב המטופלים אינם כאלה

8. מעבודותיהם של Eng ו-Han (שורות 154-161) עולה כי -

- (1) גילויי גזענות מחריפים את השפעתם של גילויים אחרים של דיכוי חברתי
- (2) חוסר האפשרות להיטמע בארץ החדשה מחבל ביכולת להתאבל על האובדנים הכרוכים בהגירה
- (3) במקרים רבים אבל בלתי פתור אצל מהגרים נובע מחוסר מאמץ להשתלב בתרבות החדשה
- (4) מהגרים אסייתיים הם המועדים ביותר לחוות מלנכוליה גזעית

9. לדעת מחברי המאמר, תחילתו הלא מודעת של הטיפול (שורות 184-185) באה לידי ביטוי בכך ש-

- (1) תחושותיה של המטפלת כלפי הטיפול היו שונות מתחושותיה של המטופלת כלפיו
- (2) המטופלת הגיעה לפגישה הראשונה לאחר שחוותה דחייה מצד המטפלת
- (3) במהלך הטיפול חל שינוי בתפיסת המטפלת את המטופלת
- (4) ההודעה הטלפונית עוררה תגובה העברה נגדית אצל המטפלת

10. מתיאור הטיפול בשורות 188-197 ניתן ללמוד על -

- (1) היתרונות הטיפולים במצב שבו המטופל והמטפל הם בני אותה ארץ מוצא
- (2) תרומתה של העבודה האינטרוספקטיבית של המטפל לעבודה הטיפולית ולמטפל עצמו
- (3) שבריריות הקשר הטיפולי בעקבות התמקדות בסוגיות הנוגעות לגזע ואתניות בטיפול
- (4) הסכנה לתחושת שלמות זהותו של המטפל במצב של דמיון יתר למטופל

11. משורות 198-227 עולה כי -

- (1) בני הדור הראשון להגירה חווים חוסר שייכות לתרבות החדשה ואילו בני הדור השני חווים חוסר שייכות לתרבות המוצא
- (2) תכנים הקשורים להגירה רלוונטיים גם לטיפול בבני הדור השני להגירה ולא רק לטיפול במהגרים עצמם
- (3) היפוך התפקידים בבית עומד במוקד הטיפול בבני הדור השני להגירה
- (4) תכנים של אשמה ובושה עולים במידה דומה בטיפול בבני דור ראשון ודור שני להגירה

ענו על שאלות 12-14 על סמך הקטע ועל סמך ידיעותיכם הכלליות בפסיכולוגיה:

12. בשורות 214-215 נאמר שכל אחד מבני משפחת המהגרים עשוי לאמץ מנגנוני הגנה שונים בהתמודדותו עם ההגירה. איזה מנגנוני ההגנה הבאים הוא המתאים ביותר לתיאור תגובתה של האם בדוגמה שבשורות 209-212?

- (1) הדחקה
- (2) סובלימציה
- (3) השלכה
- (4) הכחשה

13. בקטע הוזכר שאחד השינויים שעברה הפסיכואנליזה הוא עיסוק במרחב האינטר-סובייקטיבי בין מטפל ומטופל. איזה מהבאים אינו עומד בבסיס הגישות האינטר-סובייקטיביות (ההתייחסותיות)?

- (1) הן המטופל והן המטפל הם סובייקטים בטיפול
- (2) ניתוח ההעברה הנגדית משמעותי לא פחות מניתוח ההעברה
- (3) ניתוח דחפיו של המטופל כלפי המטפל עומד במוקד הטיפול
- (4) חשיפה עצמית של המטפל היא כלי טיפולי

14. בקטע מוזכרת תיאורית המלנכוליה של פרויד. על פי התיאוריה, איזה מהבאים הוא מאפיין של מלנכוליה?

- (1) היא מתבטאת בכך שהאדם מייחס לעצמו תכונות שליליות של האובייקט האבוד
- (2) היא מופיעה רק במצבים שבהם יש אובדן של אובייקט מציאותי
- (3) היא מאפשרת לאדם לעסוק בנושאים או אנשים אחרים מלבד האובדן
- (4) היא מתרחשת בתהליך הדרגתי שבסופו האובייקט האבוד הופך להיות מופנם

פרק 3

קראו את קטע הקריאה שלהלן בעיון וענו על השאלות שאחריו. שאלות 1–10 בודקות את הבנת הקטע. שאלות 11–12 מצריכות, בנוסף להבנת הקטע, גם ידע כללי בתחומי הפסיכולוגיה. חלק מהמילים מתורגמות או מוסברות בתחתית העמוד.

הקטע שלהלן מבוסס על מאמר מתוך *Psychological Science* (2011):

A Single Exposure to the American Flag Shifts Support Toward Republicanism up to 8 Months Later

T.J. Carter, M.J. Ferguson, and R.R. Hassin

Introduction

- (1) In the social science literature, it has traditionally been assumed that political behavior reflects a thoughtful and rational analysis of the pros and cons of the options. Recent work in social and cognitive psychology suggests, however, that political behavior can also be unconsciously influenced by contextual cues, such as voting location.
- (5) But how robust and durable is the influence of such incidental cues on political decisions and behavior? In the research reported here, we examined one of the most iconic political symbols of a nation – its flag.

National flags are pervasive cues in the political landscapes of many nations, appearing on houses, schools, government buildings, and the lapels of political candidates. Flags

- (10) constitute particularly powerful political cues because they may reinforce national sentiments without being consciously noticed by the citizenry. Although social scientists have speculated that national flags might exert an unnoticed influence on political thought and behavior, there is little empirical evidence to support this claim.

How might a national flag influence the political behavior of the citizenry? National flags

- (15) have traditionally been seen as rallying symbols that bring citizens together. For instance, citizens and members of government often intentionally display the national flag during wartime in an effort to unify the populace behind the war efforts. Recent research has shown that even subtle exposure to a national flag can have unifying effects by pushing people toward the center of the ideological spectrum. In contrast to this finding, there may
- (20) be cases in which a national flag instead moves people toward one end of the spectrum. We argue that this possibility is particularly likely in a country in which the political landscape is polarized by what is largely a two-party system, and in which one of the two major parties has come to be more associated with the flag. In these cases, the flag may bias the citizenry toward a particular political party, potentially without their awareness.
- (25) We tested this prediction in the United States, a country in which the political system is sharply divided between Democrats and Republicans¹. To examine the associations

1 **Democrats and Republicans** – המפלגה הרפובליקנית היא מפלגת ימין, הדוגלת בערכים שמרניים ובקפיטליזם. המפלגה הדמוקרטית היא מפלגת שמאל, הדוגלת בליברליזם ובמדיניות רווחה.

- between the flag and each political party, we conducted a pilot study in which we asked 51 participants which party "tends to brandish the American flag more often (e.g., by wearing it, waving it, holding it, having it on their house)." Participants in our sample strongly
- (30) believed that the tendency to display the flag was more common among Republicans. The same sample of participants overwhelmingly (90.2%) believed that their voting behavior would not be influenced by the presence of a flag, and the few who thought it might – did not agree on the direction of its influence.

- In this experiment, we tested whether a single exposure to the American flag would lead
- (35) participants to shift their attitudes, beliefs, and behavior in the politically conservative direction. We conducted a multisession study during the 2008 U.S. presidential election.

Participants and Recruitment

- Between September 19 and October 10, 2008 (Session 1), 396 participants were recruited through advertising in online social-networking sites (e.g., Facebook.com) to participate in an online survey. We used measurements from Session 1 to identify participants (n=225)
- (40) from solidly Republican or Democratic states. These participants were randomly assigned to either the flag-prime or the control condition. They were contacted to complete online questionnaires for Session 2 (starting on October 11, 2008, and ending on the day before the election, November 3, 2008) and Session 3 (November 5 through November 12, 2008). Of the participants contacted, 197 completed Session 2, and 191 completed Session 3.
- (45) In early July of 2009, the participants who had completed Session 3 were contacted to complete Session 4. Seventy-one participants completed this session.

Materials and Procedure

Session 1

- Measures directly or potentially relevant to our hypotheses were embedded within a larger set of personality measures that participants completed in Session 1. Relevant measures included a scale measuring Patriotism and Nationalism, a measure of warmth toward the
- (50) candidates, a demographics questionnaire, a measure of political orientation and exposure to news media, and a survey of attitudes regarding specific political issues. Participants also completed measures of intention to vote for Barack Obama and Joseph Biden (Democratic party), and for John McCain and Sarah Palin (Republican party), using separate 11-point scales (from 1, *definitely not*, to 11, *absolutely*). Questionnaires were
- (55) presented in random order. None of these measures moderated the effects observed in subsequent sessions.

Session 2

- In Session 2, all participants first reported their voting intentions, using the same 11-point scales used in Session 1. For participants assigned to the flag-prime condition, a small picture of an American flag was presented during this report in the top left corner of the
- (60) online form. For participants in the control condition, there was nothing in the corner of

the form. Except for this single presentation of the American flag on this particular form, the procedure and materials in all sessions were identical for all participants.

- (65) Participants also answered several questions unrelated to the present hypothesis. They then rated their warmth toward the Democratic and Republican Parties, presidential candidates, and vice presidential candidates (using 500-point analog sliding scales); completed measures of political orientation, news-consumption habits, and exposure to specific news sources; answered the same survey about political issues asked in Session 1; and rated the importance of those political issues.

- (70) After completing all of the surveys, participants completed a number of Implicit Association Tests (IATs) presented in random order. The IAT measures that were directly relevant to the current hypothesis included a Barack Obama/John McCain IAT, a Joseph Biden/Sarah Palin IAT, and a Democrat/Republican IAT. Higher IAT scores represented greater positivity toward the Republican candidate or party.

Session 3

- (75) In Session 3, participants were first asked to report which candidate they voted for. Participants also answered questions about their vote choice and the attributes of Barack Obama and John McCain. Finally, participants completed measures about their news-consumption habits and their exposure to specific television, print, and radio news sources.

Session 4

- (80) In the final session, participants indicated how warmly they felt toward a variety of liberal and conservative leaders using the same analog sliding scales used previously, and answered the same questions about political attitudes used in previous sessions. Participants were also asked to report their personal political ideology, their religiousness, the importance of being an American to their identity, their media-consumption habits, and their exposure to the same variety of news sources asked about in Session 3.

Session 2 Results

Voting intentions

- (85) We created composite measures² of voting intentions for both Sessions 1 and 2 by calculating the difference between intentions to vote for McCain and intentions to vote for Obama; higher numbers indicate a greater intention to vote for McCain than for Obama. We then regressed the centered³ Session 2 intentions on centered Session 1 intentions and used the residuals⁴ from this analysis as our main measure of voting intentions. Thus, we
- (90) measured the impact of the flag prime on voting intentions during Session 2 that could not be explained by voting intentions from Session 1. As predicted, participants in the flag-prime condition ($M = 0.072$, $SD = 0.47$) reported a greater intention to vote for McCain than did participants in the control condition ($M = -0.070$, $SD = 0.48$), $t(181) = 2.02$, $p = .04$, Cohen's $d = 0.298$.

2 composite measure – מדד משולב

3 centering – מרכוז: פרוצדורה שבה מפחיתים מכל אחד מהערכים של משתנה כלשהו את הממוצע של אותו משתנה. בשל כך ממוצע המשתנה הממוצע הוא אפס.

4 residuals – ציוני שארית

Explicit attitudes

- (95) We created a composite score of participants' ratings of warmth toward the Republican and Democratic Parties, presidential candidates, and vice presidential candidates, controlling for the same measures administered at Session 1. Higher scores indicate more positive feelings toward the Republican Party and candidates than toward the Democratic Party and candidates. The results are shown in Figure 1. As predicted, participants in the flag-prime condition felt relatively more warmth toward the Republican Party and Republican candidate than did participants in the control condition, $t(181) = 2.21, p = .03$, Cohen's $d = 0.354$.

Implicit attitudes

- (105) We created a composite measure from scores on the three political IATs to represent the aggregate positivity toward the Republican Party and Republican candidates relative to the Democratic Party and Democratic candidates. Participants in the flag-prime condition ($D = -0.006$) showed significantly more positivity toward the Republican Party and candidates than did participants in the control condition ($D = -0.102$), $t(173) = 2.03, p < .05$, Cohen's $d = 0.313$, an effect that was mirrored in each of the IATs separately.

Political attitudes

- (110) Participants' responses were reverse-scored when needed and then averaged into a composite measure of political attitudes. This index was correlated with self-reported party affiliation and political ideology ($r = .73, p < .001$), which confirmed that reported political attitudes did correspond with participants' reported political ideology.

- (115) Participants in the flag-prime condition reported marginally more conservative attitudes ($M = 3.25, SD = 0.82$) than did participants in the control condition ($M = 3.03, SD = 0.79$), $t(181) = 1.80, p = .07$, Cohen's $d = 0.274$. This result held, and even increased slightly, when we controlled for responses to measures of political attitudes in Session 1, $\beta = 0.141$, $t(180) = 1.84, p = .06$.

Session 3 Results

Voting behavior

- (120) We analyzed data only from participants who reported voting for McCain or Obama ($n = 166$). Although participants in the control condition generally tended to vote for Obama (83.5% for Obama, 16.5% for McCain), this tendency was significantly reduced in the flag-prime condition (72.8% for Obama, 27.2% for McCain), $\chi^2(1, N = 166) = 2.81, p < .05$.

- (125) It is worth noting that voting behavior was highly predicted by voting intentions reported in Session 2. Indeed, when we included voting intentions and priming condition as predictors of voting behavior in a regression analysis, voting intentions remained reliably predictive, $\beta = 3.26, \chi^2(1, N = 166) = 27.67, p < .0001$, whereas the effect of priming condition dropped to nonsignificance.

Session 4 Results

Explicit attitudes

- We created a composite attitude index by subtracting the average rating of warmth toward liberal leaders from the average rating of warmth toward conservative leaders. Participants (130) in both conditions generally felt more warmth toward the Democrats than toward the Republicans, but participants in the flag-prime condition were less warm toward Democrats than were participants in the control condition, $t(69) = 3.26, p = .002$, Cohen's $d = 0.80$. We found the same pattern of results using the composite measure of participants' ratings of warmth toward the Republican and Democratic Parties, (135) presidential candidates, and vice presidential candidates, controlling for the same measures administered at Session 1, $t(69) = 2.77, p < .01$, Cohen's $d = 0.71$ (Figure 1).

Political attitudes

As was the case in Session 2, participants in the flag-prime condition exhibited significantly more conservative attitudes ($M = 3.35, SD = 0.85$) than did participants in the control condition ($M = 2.85, SD = 0.88$), $t(68) = 2.43, p < .02$, Cohen's $d = 0.60$.

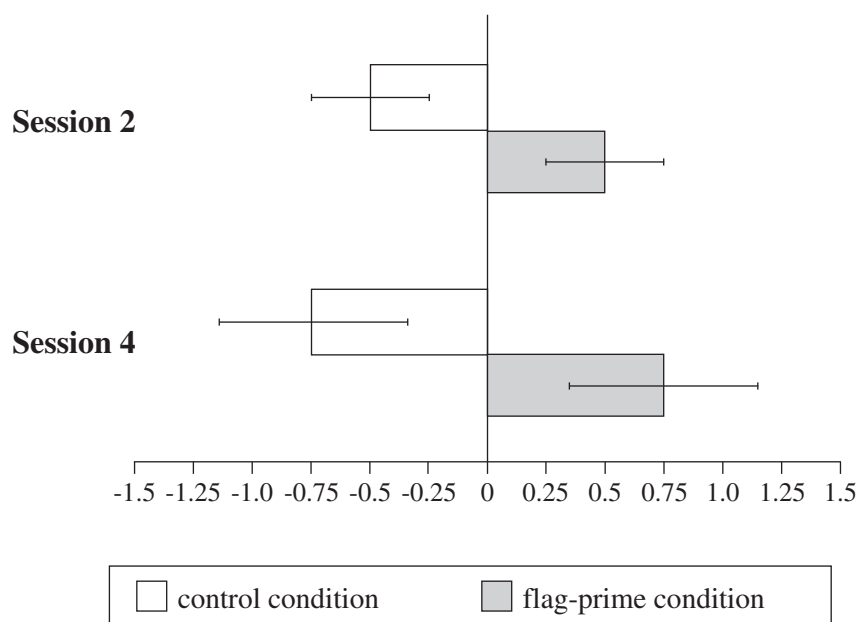

Figure 1. Warmth toward candidates and parties

Relative preference for the Republican and Democratic Parties and presidential and vice presidential candidates as a function of condition (flag prime or control), at Sessions 2 and 4. The graph presents residual scores that control for responses to the same measures administered at Session 1. Error bars indicate $\pm 1 SEM$.

Discussion

- (140) Our results demonstrate that a single exposure to an unobtrusive⁶ American flag shifted participants' voting intentions, voting behavior, attitudes, and beliefs toward the Republican end of the ideological spectrum. It is important to note that political ideology and party affiliation did not moderate these effects.

- Our findings provide the first empirical evidence that a national flag can push citizens
(145) toward a specific end of the ideological spectrum, rather than having the unifying effect documented extensively in the social sciences literature. As we noted in the introduction, the American flag seems to be perceived (at least in our samples) as more closely linked with the Republican than with the Democratic Party, and this "flag branding" may be especially influential in a two-party system in which there are typically only two viable
(150) voting choices. In other words, the American flag conjures⁷ up Republican beliefs and attitudes, and these primes collectively push people in the Republican direction. By contrast, if any flag branding of a particular party or viewpoint exists in a political system that allows for multiple parties and viewpoints, such branding may be relatively diluted⁸ and thus less influential.

- (155) It is possible that the American flag does indeed have a unifying influence that can manifest itself as increased Republicanism. In other words, the flag might trigger concepts of unity or political moderation that move people toward the center of the ideological spectrum, but because the samples in our studies were relatively Democratic and liberal, their movement toward the center was a move toward Republicanism. The
(160) effects of the American flag observed in our experiment are therefore consistent with the flag either having a unifying effect or inducing a movement toward conservative beliefs and attitudes.

- The mechanism may be more nuanced than either of these possibilities, however. As we have argued elsewhere, national flags may be strongly associated specifically with
(165) prototypes of national citizens and may influence people by shifting their attitudes toward those of the (imaginary) prototypical citizen. The direction of the shift for a given sample of people would depend on whether those people believe the prototypical citizen is more liberal or more conservative than they are themselves. In a way, this would be a unifying effect, because the flag would move people toward what they perceive to be the typical or
(170) average citizen. And yet, as long as people believe that the typical American is more conservative than they are, this "unifying" effect would result in a shift toward Republicanism. We do have some evidence that our participants generally believed that the prototypical American is more conservative than they are themselves. At the end of Session 4, we asked participants about their views of the "typical American." Although
(175) participants generally anchored on their own beliefs in estimating those of the typical American, they felt that the typical American would feel more warmly toward Republican

6 unobtrusive – לא בולט

7 to conjure – להעלות, לעורר

8 diluted – מדולל

politicians than they did themselves, paired $t(68) = 2.34, p < .03$, and that the typical American would give more Republican answers to the specific policy questions than they had themselves, paired $t(68) = 7.07, p < .001$. Future research can test more directly how
(180) people's beliefs about the prototypical citizen predict the effect of flag priming on political thought and behavior.

Our results also demonstrate that a single exposure to a national flag can have wide-ranging effects. Why did a single, brief exposure to the American flag have such an enduring impact? Indeed, considering how often Americans are exposed to their flag, why
(185) would this one exposure have any impact at all? This particular exposure occurred when participants were reporting their voting intentions, an act that has been shown to strongly predict and shape voting behavior. For some participants, explicitly declaring voting intentions may have been a rare event that further crystallized their stated intentions and attitudes, incorporating any bias introduced by the presence of the flag at that critical
(190) moment. Indeed, when we controlled for participants' voting intentions at Session 2, the effect of the flag exposure on voting behavior dropped to nonsignificance. Thus, exposure to the American flag may have an especially strong influence when it occurs immediately before or during a person's consideration of political issues or declaration of political decisions.

(195) Our data suggest that American people are not aware of this effect: Participants in our pilot study erroneously believed that exposure to the American flag would not influence their political behavior or attitudes. This mistaken belief is in line with the standard claim in psychology and political science that important political behavior results from careful and rational deliberation. Thus, our findings challenge lay-people's assumptions as well as
(200) the standard claim in the literature, and extend recent research showing that subtle cues in the environment can significantly influence how people vote.

השאלות

שימו לב: יש לבחור את התשובה המתאימה ביותר לכל שאלה ולסמן את מספרה במקום המתאים בחלק שמיועד לפרק 3 בגיליון התשובות.

1. משורות 1-13 עולה כי מטרת המחקר המתואר בקטע הייתה -

- (1) לזהות מהם הגורמים שמשפיעים לאורך זמן על קבלת החלטות פוליטיות
- (2) לבחון אם רמזים קונטקסטואליים מסוימים משפיעים על החלטות פוליטיות ובאיזו מידה
- (3) לבדוק אם השפעת רמזים קונטקסטואליים בתחום הפוליטי דומה להשפעת רמזים קונטקסטואליים בתחומים אחרים
- (4) לבדוק את מידת ההתאמה בין החלטות פוליטיות של בני אדם לבין התנהגותם

2. בשורות 14-24 מציעים מחברי המאמר גורם מרכזי הקובע אם הדגל יסיט את הנבדקים למרכז הספקטרום האידאולוגי או לאחד הקצוות שלו. מהו גורם זה?

- (1) הימצאות המדינה במצב מלחמה
- (2) שימוש מכוון של הממשל בדגל
- (3) מודעות הציבור להצגת הדגל
- (4) המבנה המפלגתי של המדינה

3. המטרה העיקרית של הפיילוט המתואר בשורות 26-33 הייתה לבדוק -

- (1) אם הדגל מזוהה יותר עם אחת המפלגות
- (2) אם הנבדקים סבורים שנוכחות הדגל תשפיע על התנהגותם של אחרים
- (3) אם השימוש בדגל נפוץ יותר בקרב נבדקים התומכים באחת המפלגות
- (4) אם נוכחות הדגל תשפיע יותר על ההצבעה בבחירות בקרב תומכי אחת המפלגות

4. ב-session 2 הנבדקים מילאו את סקר כוונות ההצבעה לפני מילוי השאלונים האחרים משום ש-

- (1) לא כל המשתתפים ב-session 1 השתתפו גם ב-session 2
- (2) session 2 נערך מיד לפני הבחירות לנשיאות
- (3) הצגת הדגל נעשתה על מסך סקר זה
- (4) החוקרים ביקשו לבדוק את מידת היציבות של כוונות ההצבעה

5. בשורות 85-89 מתוארת סדרה של פרוצדורות סטטיסטיות שנערכו על דירוגי כוונות ההצבעה של הנבדקים במחקר. פרוצדורות אלו נועדו לבחון את -

- (1) המתאמים בין הדירוגים בשני ה-sessions לבין ההצבעה בפועל
- (2) השפעת מרכז הדירוגים ב-session 1 על הדירוגים ב-session 2
- (3) השפעת המניפולציה הניסויית על הדירוגים ב-session 2 בניכוי הדירוגים ב-session 1
- (4) השפעת המניפולציה הניסויית על הדירוגים בשני ה-sessions

6. איזו מגמה עולה מתרשים 1 לגבי תוצאות המחקר המתואר בקטע?

- (1) בתנאי הניסוי, אך לא בתנאי הביקורת, השונות בהעדפה היחסית למפלגות קטנה בעקבות הבחירות
- (2) ההבדל בין קבוצת הניסוי לקבוצת הביקורת בהעדפה היחסית למפלגות התהפך בכיוונו לאחר הבחירות
- (3) הן ההעדפה היחסית למפלגה הרפובליקנית בקרב קבוצת הניסוי והן ההעדפה היחסית למפלגה הדמוקרטית בקרב קבוצת הביקורת התעצמו לאחר הבחירות
- (4) השינוי שחל בהעדפה היחסית למפלגה הרפובליקנית לאחר הבחירות קטן מהשינוי שחל בהעדפה היחסית למפלגה הדמוקרטית

7. בשורות 142-143 נאמר שאידאולוגיה פוליטית והשתייכות מפלגתית לא מיתנו את האפקטים שנמצאו במחקר. איזה ממצא היה צפוי להתקבל אילו אידאולוגיה פוליטית הייתה משתנה ממתן?

- (1) הצגת הדגל הייתה משפיעה בשלבים הראשונים של המחקר יותר מבשלבים האחרונים שלו
- (2) הצגת הדגל לא הייתה משפיעה על ההתנהגות מעבר להשפעת האידאולוגיה הפוליטית
- (3) הצגת הדגל לא הייתה משפיעה על התנהגות, אלא רק על העמדות כלפי המפלגות
- (4) הצגת הדגל הייתה משפיעה בצורה שונה על נבדקים דמוקרטיים ועל נבדקים רפובליקניים

8. בשורות 159-162 מחברי המאמר מעלים שתי פרשנויות אפשריות לתוצאות מחקרם. ברפליקציה של המחקר שתיעשה בארה"ב על מדגם של נבדקים בעלי עמדות רפובליקניות, אם הפרשנות הראשונה נכונה, צפוי שבממוצע, עמדותיהם של הנבדקים _____, ואם הפרשנות השנייה נכונה, צפוי שבממוצע, עמדותיהם של הנבדקים _____.

- (1) ינועו לכיוון הדמוקרטי של הספקטרום ; ינועו לכיוון הרפובליקני של הספקטרום
- (2) ינועו לכיוון הרפובליקני של הספקטרום ; ינועו לכיוון הדמוקרטי של הספקטרום
- (3) ינועו לכיוון הדמוקרטי של הספקטרום ; לא ישתנו
- (4) לא ישתנו ; ינועו לכיוון הרפובליקני של הספקטרום

9. בשורות 163-166 מחברי המאמר מעלים השערה לגבי הקשר בין תפיסות הנבדקים לגבי "האזרח הפרוטוטיפי" ובין השפעת הדגל על עמדותיהם. איזה מאפיין של המחקר הנוכחי לא אפשר לבדוק השערה זו באופן מלא?

- (1) הנבדקים במדגם היו ממדינות שהן רפובליקניות במובהק או דמוקרטיות במובהק
- (2) הנבדקים במדגם היו דמוקרטיים וליברליים יחסית לאוכלוסייה
- (3) תפיסות הנבדקים לגבי האזרח הפרוטוטיפי נבדקו פעם אחת בלבד
- (4) הנבדקים התבקשו לדרג את עמדות האזרח הפרוטוטיפי ביחס לעמדות של עצמם

10. איזו מהטענות הבאות, הנוגעות לעוצמת ההשפעה של הדגל, אינה עולה משורות 182-201?

- (1) השפעת הדגל בתקופת בחירות תהיה שונה מהשפעתו בתקופה שאין בה בחירות
- (2) השפעת הדגל תהיה קטנה יותר בקרב אנשים שמידת המעורבות הפוליטית שלהם גבוהה
- (3) השפעת הדגל תהיה רבה במיוחד בקרב אנשים שלא החליטו למי להצביע בבחירות
- (4) השפעת הדגל תגדל אם הצגתו תיעשה בצורה תת-סיפית

ענו על שאלות 11-12 על סמך הקטע ועל סמך ידיעותיכם הכלליות בפסיכולוגיה:

11. המחקר המתואר בקטע עוסק בעמדות פוליטיות ובהתנהגות פוליטית. אחת התופעות המשפיעות על עמדותיהם והתנהגותם של אנשים היא דיסוננס קוגניטיבי.

באיזה מהבאים מתוארת השפעה אפשרית של דיסוננס קוגניטיבי על עמדות והתנהגות?

- (1) אדם עשוי לגבש את עמדתו מחדש אם התנהגותו אינה תואמת את עמדתו המקורית
- (2) לעיתים אדם מתנהג באופן שאינו תואם את עמדותיו בשל קונפליקט פנימי
- (3) אדם יכול להסיק על עמדותיו ודעותיו באמצעות צפייה בהתנהגותו מהצד
- (4) עמדתו של אדם עשויה להשתנות אם הוא נחשף להתנהגות של אחרים המבוססת על עמדה שונה משלו

12. בדיון נדונה האפשרות שהנבדקים ניסו להתאים את עמדותיהם לאלו של האזרח הפרוטוטיפי. סביר שבקרב נבדקים ישראלים, בסיווג לקטגוריות על פי גישת הפרוטוטיפים _____, ובסיווג על פי הגישה הקלסית _____.

- (1) תפוח קרוב לפרוטוטיפ של הקטגוריה "פירות" יותר ממנגו ; תפוח ומנגו תואמים את הגדרת הקטגוריה "פירות" באותה מידה
- (2) תפוח ומנגו קרובים לפרוטוטיפ של הקטגוריה "פירות" באותה מידה ; תפוח תואם את הגדרת הקטגוריה "פירות" יותר ממנגו
- (3) כלב קרוב לפרוטוטיפ של הקטגוריה "בעלי חיים" יותר מחתול ; כלב וחתול תואמים את הגדרת הקטגוריה "בעלי חיים" באותה מידה
- (4) כלב וחתול קרובים לפרוטוטיפ של הקטגוריה "בעלי חיים" באותה מידה ; כלב תואם את הגדרת הקטגוריה "בעלי חיים" יותר מחתול

מפתח תשובות נכונות

חלק א - ידע והבנה בסטטיסטיקה ובשיטות מחקר

מספר השאלה	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
התשובה הנכונה	4	4	1	1	1	4	3	2	2	4	1	1	2	3	4	2	3	1	2	3	3	1	4	3	3	4	3

מספר השאלה	התשובה הנכונה
28	מכיוון שקבוצת הביקורת לא קיבלה שום טיפול במשך שלושת החודשים הפסיכולוגית לא יכולה להפריד בין ההשפעה של הטיפול הקוגניטיבי-התנהגותי לבין ההשפעה של תרגול המדיטציה. לכן לא ניתן להסיק שתרגול מדיטציה מוסיף על היעילות של טיפול קוגניטיבי-התנהגותי.
29	מסקנתה של הנוירולוגית שגויה כיוון שהיא מתבססת על הנבדקים עם ADHD בלבד, ולא משווה אותם לנבדקים ללא ADHD. ניתן לראות שבכל אחת מהקבוצות 2/3 מהנבדקים שויכו לקבוצת הסיכון הגבוה, ולכן במדגם של הנוירולוגית אין קשר בין קבוצת הסיכון אליה סווגו הנבדקים לבין אבחון עם ADHD במהלך הילדות. לכן לא ניתן להסיק שהבדיקה מנבאת אם נבדק יאובחן עם ADHD במהלך הילדות.
30	התוצאות שקיבל המפקח עשויות להיות מוסברות על ידי רגרסיה לממוצע כיוון שהמפקח בדק רק תלמידים בעלי ציונים הרחוקים מהציון הממוצע במבחן ולא השתמש בקבוצת ביקורת שלא קיבלה שבחים.

חלק ב - הבנת טקסטים מדעיים בפסיכולוגיה

פרק 1

מספר השאלה	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
התשובה הנכונה	2	2	4	3	4	2	4	3	1	3	4	1	4	2

פרק 2

מספר השאלה	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
התשובה הנכונה	4	1	3	1	3	1	4	2	4	2	2	3	3	1

פרק 3

מספר השאלה	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
התשובה הנכונה	2	4	1	3	3	3	4	1	2	4	1	1

חלק א - ידע והבנה בסטטיסטיקה ובשיטות מחקר

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

23	24	25	26	27
1	1	1	1	1
2	2	2	2	2
3	3	3	3	3
4	4	4	4	4

שם משפחה ושם פרטי **A** NAME

I.D. No. **B** מס' זיהוי

DATE תאריך LANGUAGE שפה

BOOKLET No. **D** מס' חוברת ADDRESS **C** כתובת

כתבו את התשובות לשאלות ביקורת המחקרים
(שאלות 28-30) על צידו האחורי של דף תשובות זה.

קראו בעיון את הכתוב מטה, וחתמו לאחוריו:

א. הנני מאשר/ת בחתימת ידי כי אני האדם ששמו/ה ומספר תעודת הזהות שלו/ה מופיעים בראש דף תשובות זה.

ב. כמו כן, אני מתחייב/ת לא להעתיק או להפיץ בחינה זו או קטעים ממנה, בכל צורה ובכל אמצעי, או ללמדה, כולה או חלקים ממנה, בלא אישור בכתב מהמרכז הארצי לבחינות ולהערכה.

שם מלא חתימה תאריך

שאלות לדוגמה	*	**
SAMPLE QUESTIONS	1	1
	2	2
	3	3
	4	4

ביקורת מחקרים

ענו כאן על שאלה 28:

אין לכתוב את התשובה
לשאלה 28 מעבר לקו זה

אין לכתוב את התשובה
לשאלה 28 מעבר לקו זה

ענו כאן על שאלה 29:

אין לכתוב את התשובה
לשאלה 29 מעבר לקו זה

אין לכתוב את התשובה
לשאלה 29 מעבר לקו זה

ענו כאן על שאלה 30:

אין לכתוב את התשובה
לשאלה 30 מעבר לקו זה

אין לכתוב את התשובה
לשאלה 30 מעבר לקו זה

לשימוש משרדי בלבד

FOR OFFICE USE ONLY

חלק ב - הבנת טקסטים מדעיים בפסיכולוגיה

SECTION 1 فصل 1 / פרק 1

[illegible]

SECTION 2 / فصل 2

[illegible]

SECTION 3 فصل 3 / 177

[illegible]

SECTION 4 / فصل 4

[illegible]

SECTION 5 / فصا 5 / ١٧٦

[illegible]

SECTION 6 فصل 6 / 177

[illegible]

SECTION 7 فصل 7 / פרק 7

[illegible]

SECTION 8 فصا / ١٧٦

[illegible]